

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Tinkara Domjanič

TRGOVINA Z LJUDMI V SLOVENIJI – ANALIZA IZBRANEGA PRIMERA

Diplomsko delo
univerzitetnega študijskega programa Varstvoslovje

Ljubljana, avgust 2025

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

TRGOVINA Z LJUDMI V SLOVENIJI – ANALIZA IZBRANEGA PRIMERA

Diplomsko delo

Študentka: Tinkara Domjanič
Študijski program: univerzitetni študijski program Varstvoslovje
Mentorica: izr. prof. dr. Danijela Frangež

ZAHVALA

Rada bi se zahvalila mentorici izr. prof. dr. Danijeli Frangež za odzivnost in strokovne napotke v procesu priprave diplomskega dela. Za skrbno lekturo diplomskega dela se zahvaljujem prof. slovenščine Mateji Osredkar.

Na koncu iskrena hvala moji družini za neomajno podporo, razumevanje in spodbude. Posebej bi se rada zahvalila sestri Tamari – brez tebe mi ne bi uspelo. S svojo potrpežljivostjo, nasveti in iskrenimi mnenji si mi bila v neprecenljivo oporo pri nastajanju diplomskega dela.

TRGOVINA Z LJUDMI V SLOVENIJI – ANALIZA IZBRANEGA PRIMERA

Ključne besede: trgovina z ljudmi, kriminalistični vidiki, analiza primera, Slovenija

UDK: 343.43(043.2)

Povzetek

Diplomsko delo obravnava problematiko trgovine z ljudmi, ki resno posega v temeljne človekove pravice žrtev. Na podlagi pregleda domače in tuje literature so podane opredelitve trgovine z ljudmi in njenih pojavnih oblik ter predstavljeni načini novačenja žrtev. Analizirane so bile značilnosti trgovine z ljudmi v Sloveniji in obravnavani trije kriminalistični vidiki – odkrivanje, preiskovanje in dokazovanje tovrstne kriminalitete. Poleg tega so predstavljeni programi pomoči, ki jih v Sloveniji izvajajo pristojne dobrodelne in nevladne organizacije. S ciljem pridobitve dodatnega vpogleda v značilnosti in izzive preiskovanja trgovine z ljudmi v Sloveniji je bil analiziran primer osebe z izkušnjo trgovine z ljudmi, ki je bila kot mladoletno dekle iz Makedonije prodana družini v Mariboru. Analiza je bila opravljena na podlagi informacij, pridobljenih v okviru intervjuja z Društvom Ključ – center za boj proti trgovini z ljudmi v okviru projekta Erasmus+ Joint eStories: Journeys from Fear to Fair (JeS). Pri analiziranem primeru je bilo prisotnih več oblik zlorabe, in sicer prisilna poroka, prisilno delo, služabništvo, spolno izkoriščanje, psihično in fizično nasilje, omejevanje gibanja in prehranjevanja ter nadzor nad komunikacijami. Osebi z izkušnjo trgovine z ljudmi je bila po pobegu skozi celoten postopek zagotovljena podpora, najprej je bila nameščena v krizno namestitev Slovenske karitas, nato pa vključena v programa varna namestitev in reintegracija Društva Ključ – centra za boj proti trgovini z ljudmi, kjer je prejela celostno zdravstveno oskrbo, psihosocialno in pravno podporo, vključno s čustveno podporo pred pričanjem in z vključitvijo v srednješolsko izobraževanje. V času preiskovanja in obravnave na sodišču so se pojavile tri ovire, in sicer jezikovna ovira, nepravočasno dokumentiranje časovno občutljivih dokazov in nespoštljiv odnos zagovornikov obdolženih do osebe z izkušnjo trgovine z ljudmi. Kljub izzivom je bil kazenski postopek zaključen z obsodbami storilca in sostorilcev, oseba z izkušnjo trgovine z ljudmi pa si je po zaključku programov pomoči ustvarila novo življenje.

HUMAN TRAFFICKING IN SLOVENIA – ANALYSIS OF A SELECTED CASE

Keywords: human trafficking, criminal investigation aspects, case analysis, Slovenia

UDC: 343.43(043.2)

Abstract

This thesis addresses the issue of human trafficking, which constitutes a severe violation of the fundamental human rights of its victims. Based on a review of domestic and international literature, the work provides a definition of human trafficking and describes its various forms, as well as the methods used for the recruitment of victims. The thesis further analyses the characteristics of human trafficking in Slovenia and examines three key criminological dimensions of this form of crime – detection, investigation, and prosecution. In addition, assistance programs implemented in Slovenia by relevant charitable and non-governmental organizations are presented. With the aim of gaining additional insight into the characteristics and challenges of investigating human trafficking in Slovenia, a case study was analysed of a person with experience of human trafficking who, as a minor girl from Macedonia, was sold to a family in Maribor. The case analysis was based on information obtained through an interview conducted with Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi as part of the Erasmus+ project Joint eStories: Journeys from Fear to Fair (JeS). The analysed case involved several forms of abuse, specifically forced marriage, forced labour, servitude, sexual exploitation, psychological and physical violence, restriction of movement and food, and control over communications. Following her escape, the person with lived experience of human trafficking was provided with continuous support throughout the process. She was first placed in emergency accommodation provided by Caritas Slovenia, and then enrolled in the safe accommodation and reintegration programs of The Society Ključ – Center for fight against trafficking in human beings, where she received comprehensive healthcare, psychosocial and legal support, including emotional support prior to testifying and enrolment in secondary education. During the investigation and judicial proceedings, three obstacles arose: a language barrier, untimely documentation of time-sensitive evidence, and disrespectful treatment of the victim by the defendants' lawyers. Despite these challenges, the criminal proceedings concluded with the conviction of the perpetrator and accomplices, and the person with lived experience of human trafficking was able to build a new life after leaving support programs.

KAZALO VSEBINE

KAZALO GRAFOV	VI
1 UVOD	1
1.1 Cilji diplomskega dela.....	2
1.2 Raziskovalna vprašanja.....	2
1.3 Metode diplomskega dela.....	3
1.4 Omejitve diplomskega dela.....	3
2 TRGOVINA Z LJUDMI	5
2.1 Opredelitev trgovine z ljudmi.....	5
2.2 Oblike trgovine z ljudmi	6
2.2.1 Spolno izkoriščanje	6
2.2.2 Prisilno delo in delovno izkoriščanje.....	7
2.2.3 Služabništvo	8
2.2.4 Prisilno izvrševanje kaznivih dejanj	8
2.2.5 Prisilno beračenje	9
2.2.6 Trgovanje s človeškimi organi, tkivi in krvjo	10
2.2.7 Trgovina z otroki	10
2.3 Oblike novačenja	11
3 ZNAČILNOSTI TRGOVINE Z LJUDMI V SLOVENIJI	13
4 ODKRIVANJE TRGOVINE Z LJUDMI	16
5 PREISKOVANJE IN DOKAZOVANJE TRGOVINE Z LJUDMI	19

6	PROGRAMI POMOČI ŽRTVAM TRGOVINE Z LJUDMI V SLOVENIJI.....	22
7	ANALIZA IZBRANEGA PRIMERA TRGOVINE Z LJUDMI V SLOVENIJI	27
7.1	Zaznava kaznivega dejanja	27
7.2	Opis primera.....	27
7.3	Preiskovanje in dokazovanje kaznivega dejanja	29
7.4	Programi pomoči žrtvam.....	31
8	ODGOVOR NA RAZISKOVALNO VPRAŠANJE	34
9	ZAKLJUČEK	36
	VIRI IN LITERATURA.....	39

KAZALO GRAFOV

Graf 3.1: Število obravnavanih sumov trgovine z ljudmi in število potrjenih kaznivih dejanj trgovine z ljudmi v Sloveniji med letoma 2019 in 2023	13
Graf 3.2: Število žrtev, osumljencev in obsojencev kaznivih dejanj trgovine z ljudmi v Sloveniji med letoma 2019 in 2023.....	14

UPORABLJENI SIMBOLI IN KRATICE

ILO – International Labour Organization (slo. Mednarodna organizacija za delo)

MDS TZL – Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi

MNZ RS – Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije

UNODC – United Nations Office on Drugs and Crime (slo. Urad Združenih narodov za droge in kriminal)

1 UVOD

Trgovina z ljudmi je kaznivo dejanje, pri katerem storilci globoko posežejo v temeljne pravice žrtev. Gre za kaznivo dejanje novačenja, prevažanja, premestitve, dajanja zatočišča ali sprejemanja oseb, ki so vključene v izmenjavo, in prenosa nadzora nad njimi, vse z namenom izkoriščanja. Storilci pri tem lahko uporabijo različna sredstva, in sicer grožnjo, silo, prisilo, zlorabo ranljivosti ali pooblastil, ugrabitev, goljufijo ter dejanje ali prejetje koristi («Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ (Direktiva 2011/36/EU)«, 2011).

Problematika trgovine z ljudmi je globalna, v svetu je več kot 25 milijonov žrtev trgovine z ljudmi (Adeolu idr., 2024). V Evropski uniji je letno zabeleženih več kot sedem tisoč žrtev. Število primerov je najverjetneje še višje, saj se jih mnogo ne zazna ali ne naznani (Evropski parlament, 2024). K temu dodatno doprinese dejstvo, da se takšna oblika kaznivih dejanj pogosto izvaja v okviru organizirane kriminalitete (United Nations Office on Drugs and Crime [UNODC], n. d. b).

Poznamo več pojavnih oblik trgovine z ljudmi, in sicer spolno izkoriščanje, prisilno delo in delovno izkoriščanje, služabništvo, prisilno izvrševanje kaznivih dejanj, prisilno beračenje, trgovanje s človeškimi organi, tkivi in krvjo ter trgovina z otroki (Ministrstvo za notranje zadeve RS [MNZ RS], 2024f). Žrtve trgovine z ljudmi lahko postanejo osebe vseh starosti, spolov in družbenih ozadij (UNODC, n. d. c). Večinoma žrtve predstavljajo osebe iz ranjivejših skupin, med katerimi močno prevladujejo ženske in otroci (Evropski parlament, 2024; Adeolu idr., 2024).

Vsi trije kriminalistični vidiki – odkrivanje, preiskovanje in dokazovanje – trgovine z ljudmi so kompleksni procesi (MNZ, n. d. a; Pajón in Walsh, 2018), zato je pomembno proaktivno delovanje policije (Farrell idr., 2019; Policija, 2025b) in medsebojno sodelovanje policije, nevladnih organizacij, inšpekcijskih služb, centrov za socialno delo

in vseh drugih institucij, ki prihajajo v stik s potencialnimi žrtvami in storilci (Klun in Frangež, 2024).

V Sloveniji je bilo v letu 2023 obravnavanih 74 sumov kaznivih dejanj trgovine z ljudmi, od katerih jih je 25 vodilo v podajo kazenske ovadbe (Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi [MDS TZL], 2024). Za podporo možnim in identificiranim žrtvam sta v Sloveniji odgovorni Ministrstvo za notranje zadeve ter Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Za dejansko izvedbo programov, ki jih v nekaterih primerih sofinancirajo ministrstva, pa skrbijo humanitarne, prostovoljne in nevladne organizacije (MNZ, n. d. c).

Boj proti trgovini z ljudmi torej velja za zahteven in kompleksen proces. Na to vpliva več različnih dejavnikov, med drugim tudi veliko število žrtev in veliko število storilcev, ki nenehno spreminjajo svoje načine delovanja (Bruns, 2015). Nenehno preučevanje primerov trgovine z ljudmi je izrednega pomena, saj lahko ugotovitve pomembno prispevajo k učinkovitejši obravnavi prihodnjih primerov. V diplomskem delu bomo z analizo primera trgovine z ljudmi v Sloveniji predstavili značilnosti in izzive preiskovanja tovrstne kriminalitete v Sloveniji.

1.1 Cilji diplomskega dela

Cilj diplomskega dela je predstaviti odkrivanje, preiskovanje in dokazovanje trgovine z ljudmi v Sloveniji.

1.2 Raziskovalna vprašanja

V diplomskem delu se osredotočamo na naslednje raziskovalno vprašanje (RV):

RV1: Kakšne so značilnosti in izzivi preiskovanja trgovine z ljudmi v Sloveniji?

1.3 Metode diplomskega dela

Diplomsko delo bo sestavljeno iz dveh delov. Prvi je namenjen teoretičnemu pregledu obstoječe literature, drugi del pa analizi izbranega primera trgovine z ljudmi v Sloveniji. Pri izdelavi teoretičnega dela diplomske naloge je uporabljena deskriptivna metoda. S pomočjo izbrane slovenske in tuje literature, znanstvenih člankov in drugih spletnih virov so opredeljeni ključni pojmi, oblike in značilnosti kriminalističnih vidikov trgovine z ljudmi ter predstavljeni programi pomoči žrtvam trgovine z ljudmi v Sloveniji.

Drugi del diplomskega dela predstavlja analiza izbranega primera trgovine z ljudmi v Sloveniji. Primarni podatki so bili zbrani s pomočjo polstrukturiranega intervjuja, ki je bil izveden v okviru mednarodnega projekta Erasmus+ Joint eStories: Journeys from Fear to Fair (JeS)¹, ki se izvaja na Fakulteti za varnostne vede Univerze v Mariboru. Intervju z Društvom Ključ - centrom za boj proti trgovanju z ljudmi [Društvo Ključ], v katerem je sodelovala ena oseba, je bil izveden prek spletne platforme Zoom 31. julija 2025 in je trajal eno uro ter osemnajst minut. Intervju je bil glasovno posnet. Po končanem intervjuju so bili zapisani odgovori na zastavljena vprašanja. Pri analizi primerov smo si pomagali z zlatimi kriminalističnimi vprašanji.

1.4 Omejitve diplomskega dela

Omejitve diplomskega dela izhajajo tako iz narave raziskovane kriminalitete kot iz izbrane raziskovalne metode. Ena izmed omejitev je dejstvo, da številni primeri trgovine z ljudmi ostanejo neprijavljeni. Zaradi travmatičnih dogodkov, negativnih občutkov in strahu pred policijo žrtve pogosto ne poiščejo pomoči ali situacije ne naznanijo policiji (Farrell idr., 2019). Druge omejitve so povezane z raziskovanjem. Analizirali smo omejeno število primerov, zato ugotovitev ni mogoče posploševati na širšo populacijo oziroma na celoten pojav trgovine z ljudmi. Prav tako primera nismo izbrali sami, temveč so ga izbrali strokovnjaki iz Društva Ključ, kar lahko vpliva na reprezentativnost in

---

¹ Spletna stran projekta Erasmus+ Joint eStories: Journeys from Fear to Fair (JeS): <https://jointstories.eu/>

raznolikost primerov. Omejitev zaključnega dela predstavlja tudi dejstvo, da nismo intervjuvali dejanskih udeležencev trgovine z ljudmi, pač pa zaposlene Društva Ključ, kar je lahko privedlo do subjektivnega poročanja o primeru.

2 TRGOVINA Z LJUDMI

2.1 Opredelitev trgovine z ljudmi

Trgovina z ljudmi je opredeljena v »Direktivi 2011/36/EU« (2011) kot novačenje, prevoz, premestitev, dajanje zatočišča ali sprejemanja oseb, vključno z izmenjavo in s prenosom nadzora nad njimi, z uporabo grožnje, sile, prisile, ugrabitve, goljufije, zlorabe ranljivosti ali pooblastil ali pa z dajanjem ali s prejemanjem koristi, vse z namenom izkoriščanja.

Privolitev žrtve trgovine z ljudmi v zgoraj navedene oblike izkoriščanja se ne upošteva, če je bilo uporabljeno katero izmed sredstev prisiljevanja. Kadar je žrtev trgovine z ljudmi otrok, torej vsaka oseba, mlajša od osemnajst let, se prav tako ne upošteva privolitev, ne glede na to, ali so bila uporabljena sredstva prisiljevanja ali ne (»Zakon o ratifikaciji Protokola za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, zlasti ženskami in otroki, ki dopolnjuje Konvencijo Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu (MPTLMOK)«, 2004).

»Direktiva 2011/36/EU« (2011) od članic zahteva sprejetje ustreznih ukrepov za zagotavljanje kaznivosti dejanj trgovine z ljudmi. Slovenska zakonodaja to ureja v Kazenskem zakoniku, ki v 113. členu določa, da mora biti vsakdo, ki z namenom prostitucije ali drugih oblik spolnih zlorab, prisilnega dela, prisilnega beračenja, suženjstva, služabništva ali trgovine s človeškimi organi, tkivi in krvjo drugo osebo kupi, prevzame, nastani, prepelje, proda, izroči ali ima na kakšen drug način nadzor nad njo, novači, menjava, prenaša nadzor ali kako drugače posreduje pri tem, kaznovan z denarno kaznijo in zaporno kaznijo, trajajočo od enega do deset let (»Kazenski zakonik (KZ-1)«, 2012).

V nadaljevanju Kazenski zakonik natančneje opredeljuje posebne okoliščine kaznivega dejanja trgovine z ljudmi. V primerih, da je kaznivo dejanje storjeno proti mladoletni osebi, se pri tem uniči ali odvzame javna listina za izkazovanje identitete, da je le-to

storjeno v okviru hudodelske združbe ali da je storilec uradna oseba ali javni uslužbenec, to vpliva na različne vrste in dolžine kazni (»KZ-1«, 2012).

2.2 Oblike trgovine z ljudmi

Poznamo več različnih pojavnih oblik trgovine z ljudmi, med katere uvrščamo (MNZ RS, n. d. f):

- spolno izkoriščanje,
- prisilno delo in delovno izkoriščanje,
- služabništvo,
- prisilno izvrševanje kaznivih dejanj,
- prisilno beračenje,
- trgovanje s človeškimi organi, tkivi in krvjo,
- trgovino z otroki.

2.2.1 Spolno izkoriščanje

Prisilna prostitucija je opredeljena kot novačenje, pridobivanje, zadrževanje, prevoz, pokroviteljstvo ali nagovarjanje osebe za namene spolnih dejanj, kar storilci dosežejo z uporabo sile, goljufije ali prisile (U.S. Centers for Disease Control and Prevention, 2024).

Žrtev te oblike trgovine z ljudmi je lahko kdor koli, vendar obstajajo socialne skupine, katerih ranljivosti storilci izkoriščajo (Sexual Assault Centre of Edmonton, n. d.). Večino žrtev predstavljajo ženske in deklice (Evropski parlament, 2024; U.S. Centers for Disease Control and Prevention, 2024; Sexual Assault Centre of Edmonton, n. d.), a prav tako obstajajo primeri, kjer so žrtve moški in dečki (U.S. Centers for Disease Control and Prevention, 2024; Sexual Assault Centre of Edmonton, n. d.). Poleg tega dejstva obstajajo tudi druge okoliščine, ki povečujejo verjetnost, da oseba postane žrtev spolnega izkoriščanja, in sicer soočanje z zatiranjem in diskriminacijo, neobstoj stabilnega podpornega sistema v skupnosti (Sexual Assault Centre of Edmonton, n. d.),

pripadnost ekonomsko šibkejšemu okolju (U.S. Centers for Disease Control and Prevention, 2024).

2.2.2 Prisilno delo in delovno izkoriščanje

Mednarodna organizacija dela v Konvenciji številka 29 o prisilnem ali obveznem delu (International Labour Organization [ILO], 1930) opredeljuje prisilno delo kot vsako delo ali storitev, ki se od osebe zahteva pod grožnjo kakršne koli kazni in na katero oseba ni pristala prostovoljno. Grožnje in kaznovanje se pojavljajo v različnih oblikah, kot so: odvzem pravic in privilegijev, fizično nasilje, neizplačilo plače, izguba dela, grožnja s smrtjo posameznika ali grožnja, usmerjena proti žrtvinim sorodnikom, grožnja z razkritjem nezakonitega početja žrtve javnosti ali grožnja o zadržanju osebnih dokumentov, ki so bili žrtvam zaseženi ob prihodu (Bakirci, 2009).

Prisilno delo se pojavlja tako v zasebnih gospodinjstvih kot v kmetijstvu, gostinstvu, gradbeništvu, proizvodnji in v zabavni industriji (Bakirci, 2009). Večinoma se odvija v zasebnem sektorju, kar potrjuje Globalna ocena sodobnega suženjstva za prisilno delo in prisilne poroke, ki ugotavlja, da se je v letu 2021 kar 86 % primerov odvijalo tam (ILO idr., 2022).

Žrtve prisilnega dela pogosto prihajajo iz držav v razvoju (Evropski parlament, 2024). Prav tako so, trikrat bolj od lokalnega prebivalstva, ranljivi migranti, saj so pravno nezaščiteni in brez možnosti uveljavljanja pravic, ki jih lahko uveljavljajo lokalni prebivalci (ILO, n. d.). Tudi pri prisilnem delu obstajajo razlike med spoloma. Ženske in deklince so pogosteje prisiljene v delo v gospodinjstvih. Storilci v teh primerih kot metode prisile uporabljajo zadrževanje plače, fizično in spolno nasilje ter grožnje, usmerjene proti družinskim članom žrtve. Nasprotno so moški in dečki pogosteje prisiljeni v delo v gradbeništvu, kar storilci izvajajo predvsem z grožnjami fizičnega nasilja in s finančnimi kaznimi (ILO, n. d.).

2.2.3 Služabništvo

Služabništvo je oblika trgovine z ljudmi, pri kateri so žrtve prisiljene v delo znotraj zasebnih gospodinjstev, kjer morajo opravljati naloge, povezane z vsakodnevnimi opravili, kot so kuhanje, čiščenje, pranje in skrb za otroke. V številnih primerih delajo v slabih razmerah, prejmejo nizko plačilo ali za delo niso plačani (The Freedom Fund, n. d. b). Žrtve so izpostavljene različnim oblikam nečloveškega ravnanja, kot je na primer to, da morajo biti izkoriščevalcem na voljo vsak dan, 24 ur na dan (West Yorkshire Police, n. d.), ne smejo zapuščati hiše storilcev, so izpostavljene nasilju in grožnjam, so jim odvzeti osebni dokumenti ter jim ni dovoljen stik z družino in bližnjimi (The Freedom Fund, n. d. b).

Žrtve služabništva lahko postanejo zakonski partnerji, otroci ali drugi družinski člani storilca ali odrasli in otroci, družinsko nepovezani s storilcem (West Yorkshire Police, n. d.). Posebej ranljivi so otroci, ki so kot hišni pomočniki poslani iz ekonomsko šibkejših družin z namenom dodatnega prihodka za družino ali razbremenitve finančnega bremena za družino žrtve (The Freedom Fund, n. d. a). Ženske žrtve te oblike trgovine z ljudmi so v veliki meri ranljive tudi za spolno izkoriščanje (World Vision Australia, n. d.).

Služabništvo je izjemno težko odkriti, saj je takšno delo zelo slabo regulirano (World Vision Australia, n. d.) in se dogaja v zasebnih gospodinjstvih kot navidezno normalna in zakonita praksa gospodinjske pomoči storilcem (West Yorkshire Police, n. d.).

2.2.4 Prisilno izvrševanje kaznivih dejanj

Prisilno izvrševanje kaznivih dejanj »Direktiva 2011/36/EU (2011)« opredeljuje kot »izkoriščanje osebe, da stori dejanja, med drugim žeparstvo, kraja v trgovinah, trgovanje s prepovedanimi drogami in druge podobe dejavnosti, ki so kaznive in predstavljajo finančni dobiček«.

Nemalokrat so žrtve prisilnega izvrševanja kaznivih dejanj otroci (Bučar Ručman in Frangež, 2014). Med njimi prevladujejo dečki, ki zastopajo več kot polovico zaznanih

žrtev te oblike trgovine z ljudmi, druge najpogostejše žrtve pa so moški (The Exodus Road, 2025).

Oblik prisilnega izvrševanja kaznivih dejanj je veliko, a najpogosteje se pojavljajo kazniva dejanja, povezana s prepovedanimi drogami, prodajo izdelkov, tatvino v trgovinah, tatvino torbic, z žeparstvom in s tatvino na bančnih avtomatih (Bučar Ručman in Frangež, 2014). Osebam, prisiljenim v izvrševanje kaznivih dejanj, izkoriščevalci pogosto določijo kvote in žrtve v primeru ne dosega le-teh kaznujejo (Evropski parlament, 2024). Pojavljajo se tudi nekoliko kompleksnejše oblike kaznivih dejanj, kot so kazniva dejanja kibernetike kriminalitete in nasilna kazniva dejanja (The Exodus Road, 2025).

2.2.5 Prisilno beračenje

Prisilno beračenje je oblika trgovine z ljudmi, pri kateri storilci žrtve v beračenje prisilijo z grožnjami, s prevarami, z uporabo sile ali drugimi oblikami zlorabe in izkoriščanja. Žrtve zbranega denarja ne obdržijo, vendar ga morajo delno ali v celoti predati izkoriščevalcem (International Organisation for Migration, n. d.).

Med žrtvami te oblike trgovine z ljudmi so največkrat migranti, otroci in osebe z invalidnostjo. Migranti so še posebej ranljivi ob selitvi iz ekonomsko šibkejšega v razvitejše okolje. Otroke zlorablajo družinski člani, prijatelji, organizirane kriminalne združbe ali tretje osebe, saj otroci, zlasti otroci, mlajši od deset let, pri mimoidočih vzbujajo več sočutja. Ne glede na status in starost žrtve storilci z željo po čim večjem dobičku žrtve pogosto prisilijo v nastopanje ali jih namerno poškodujejo, da bi pri mimoidočih vzbudili čim več sočutja in posledično več dobička za izkoriščevalce. Prav zaradi tega med posebej ranljive skupine za to obliko trgovine z ljudmi sodijo osebe z vidno fizično invalidnostjo (International Organization for Migration in United States Agency for International Development, n. d.).

2.2.6 Trgovanje s človeškimi organi, tkivi in krvjo

Trgovanje s človeškimi organi, tkivi in krvjo je opredeljeno kot trgovina s človeškimi organi za presaditev in druge namene ter druge oblike nezakonite odstranitve in vsaditve organov («Zakon o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi (MKSETČO)«, 2022).

Ta kazniva dejanja se pogosto odvijajo v okviru organizirane kriminalne združbe, ki zavestno izbira žrtve, ki prihajajo iz ekonomsko šibkejših in neizobraženih okolij. Med potencialne žrtve prištevamo tudi brezposelne, migrante, prosilce za začasno zaščito in begunce. Žrtve so v trgovanje s človeškimi organi, tkivi in krvjo lahko zavedene ali prisiljene, nekateri pa to dojemajo kot edini izhod iz skrajne ekonomske stiske. Glede na spol med žrtvami prevladujejo moški, saj predstavljajo dve tretjini zaznanih primerov (UNODC, n. d. b).

Po posegu žrtve dobijo majhno ali ničelno finančno kompenzacijo (Evropski parlament, 2024; UNODC, n. d. b). Prav tako žrtvam v večini primerov ni nudena pooperativna oskrba (UNODC, n. d. b).

2.2.7 Trgovina z otroki

V vseh zgoraj predstavljenih oblikah trgovine z ljudmi so otroci zaradi naivnosti, neizkušenosti in želje po samostojnosti prepoznani kot posebej ranljiva skupina (Bučar Ručman in Frangež, 2014). Dodatno se pri otrocih pojavljajo še tri specifične oblike trgovine z ljudmi, in sicer prisilne poroke otrok, nezakonite posvojitve ter izkoriščanje otrok za služenje v oboroženih skupinah (MNZ RS, n. d. f).

Prisilne poroke opredeljujemo kot situacijo, kjer je deklica prisiljena v poroko, v zameno pa njena družina prejeme plačilo ali napreduje v višji družbeni nivo (UNODC, n. d. a). Prisilne poroke otrok vključujejo tako uradne poroke kot tudi neuradne zveze med otrokom, ki je mlajši od 18 let, in odraslim ali drugim otrokom (Unicef, n. d.). Otrok je v

večini primerov obravnavan kot lastnina ali predmet, ki je bil kupljen in nima pravice do svobode (Mikhail, 2002).

Nezakonite posvojitve so oblika posvojitvev otrok ali dojenčkov, pri kateri storilci navadno uporabljajo prisilo, prevaro staršev ali druge nezakonite prakse (UNODC, n. d. a). Le te lahko vključujejo ugrabitev in prodajo otroka, ponarejanje uradnih dokumentov in pomanjkanje ustreznega soglasja bioloških staršev (Office of the High Commissioner for Human Rights, n. d.).

Služenje otrok v oboroženih skupinah je oblika trgovine z otroki, pri kateri so v času oboroženih spopadov otroci rekrutirani kot borci (UNODC, n. d. a).

2.3 Oblike novačenja

V literaturi je mogoče zaslediti več različnih načinov, s katerimi storilci pripravijo žrtve k sodelovanju, uporabijo lahko enega ali več načinov hkrati (Love Justice International, 2023). Storilci so izjemno prilagodljivi, z namenom čim večjega dobička svoje delovanje nenehno prilagajajo priložnostim in tveganjem oblike trgovine z ljudmi in okolja, v katerem delujejo (Surtees, 2008).

Prevara in lažne obljube sta dva izmed načinov, pogosto uporabljena za novačenje. Storilci žrtvam na primer namenoma prikrijejo pogoje dela in višino plačila (Polaris, n. d. b). Lažne obljube se lahko osredotočajo na doseg določenega življenjskega cilja, kot so zaposlitev, poroka ali izobrazba. Obljuba zaposlitve pogosto zlorablja žrtvin slab ekonomski položaj in željo po boljšem življenju, z lažno obljubo poroke storilci novačijo osamljene in neljubljene osebe, z obljubo izobrazbe pa nagovarjajo željo žrtev po boljšem življenju in izhodu iz revščine (Love Justice International, 2023).

Novačenje se lahko odvija tudi na delovnem mestu potencialne žrtve, kjer storilci izkoristijo njeno nezadovoljstvo z obstoječim plačilom z obljubo boljšega plačila (Love

Justice International, 2023). Naslednji način novačenja predstavljajo navidezno zakonita podjetja storilcev s področja zabave, potovanj in zaposlovanja, ki so v resnici del kriminalne združbe (Jones idr., 2009).

Storilci lahko žrtve novačijo tudi posredno, na primer preko prijateljev ali družine potencialne žrtve. Takšno novačenje je učinkovitejše, ker žrtve praviloma lažje zaupajo posameznikom iz svojega socialnega kroga kot neznanim osebam (Love Justice International, 2023).

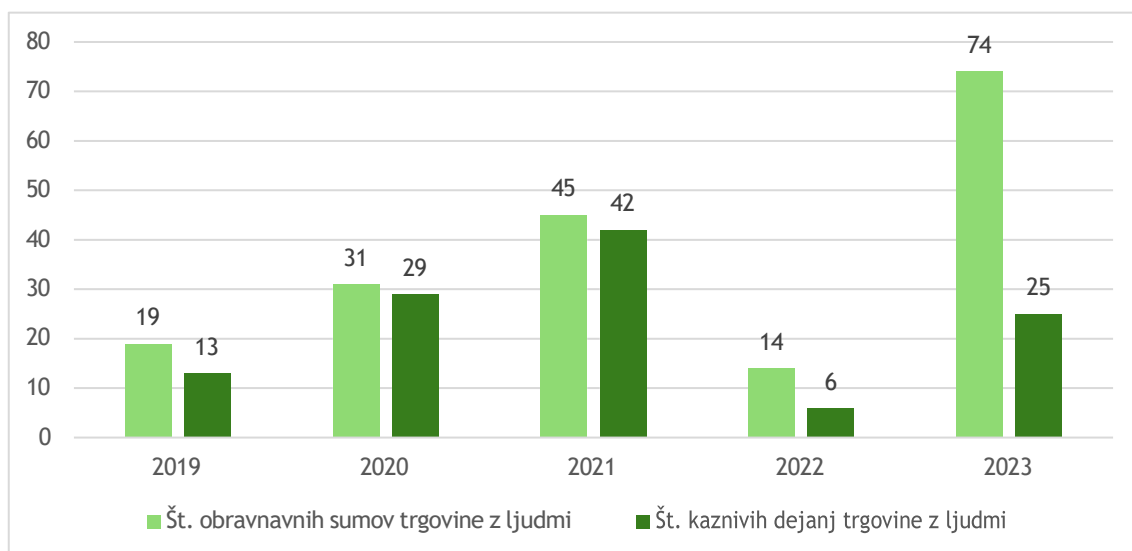
Novačenje se odvija tudi s pomočjo sodobne tehnologije. Preko telefona storilci žrtev nadlegujejo s klici, dokler ta ne podleže njihovim pritiskom. Preko socialnih omrežij in spletnih aplikacij storilci kontaktirajo žrtve (Love Justice International, 2023) in se pretvarjajo, da želijo z njimi vzpostaviti iskren, prijateljski ali ljubezenski odnos. Ko jim to uspe, žrtve prisilijo v eno izmed oblik trgovine z ljudmi (Polaris, n. d. a). Če gre za navidezno ljubezensko razmerje, preko katerega so žrtve običajno prisiljene v spolno izkoriščanje, storilca te oblike novačenja imenujemo »loverboy«. Ta preko telefonske, spletne ali osebne zveze z žrtvijo, v največ primerih mladim dekletom, prikazuje iskren interes za ljubezensko razmerje in tako vzpostavlja čustveno navezanost žrtve. Pri tem loverboy izkorišča pogosto neizkušenost žrtev na področju partnerskih zvez (Körner, 2022). Storilci jih po prvotni vzpostavitvi zaupanja vabijo v drugo mesto ali državo z obljubami o boljšem in srečnejšem življenju (Karitas, n. d. c).

Storilci najpogosteje novačijo osebe, ki so zaradi različnih okoliščin in dejavnikov še posebno ranljive. Storilci spretno iščejo ljudi z neizpolnjenimi potrebami, ki jih lahko izpolnijo ali se pretvarjajo, da jih izpolnjujejo (Polaris, 2021). Med ključne dejavnike ranljivosti spadajo nestabilne bivalne razmere, zgodovina nasilja in odvisnosti v družini, beg od doma, vključenost v rejniški sistem, migrantski status, hudo pomanjkanje in revščina, zgodovina spolnih zlorab, odvisnost od alkohola ali prepovedanih drog (Polaris, n. d. c) in pomanjkanje systemske moči (Sexual Assault Centre of Edmonton, n. d.).

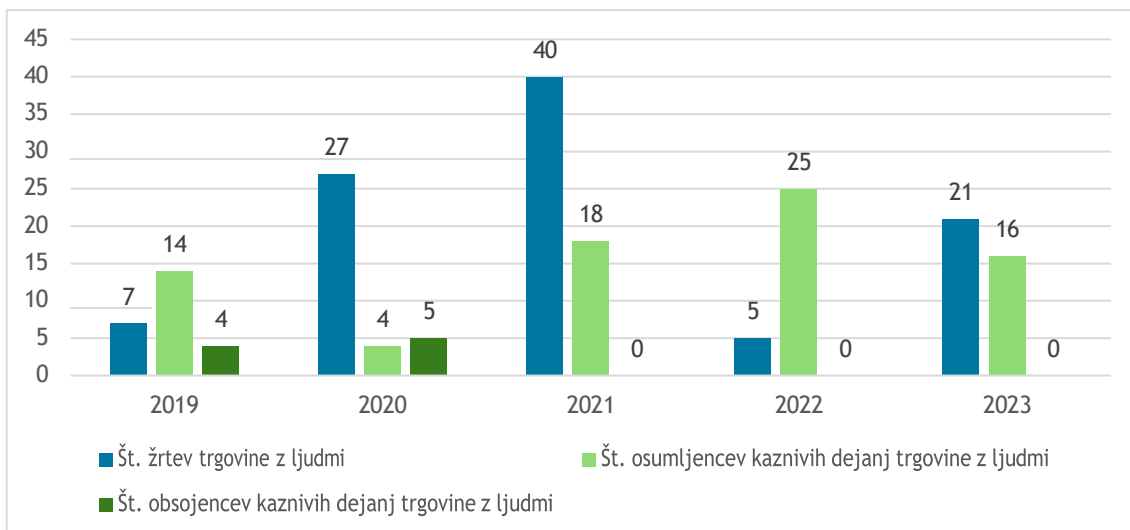
3 ZNAČILNOSTI TRGOVINE Z LJUDMI V SLOVENIJI

Slovenija v primerih trgovine z ljudmi nastopa kot ciljna in tranzitna država (MNZ RS, n. d. d). V Sloveniji je najpogosteje zaznana oblika trgovine z ljudmi spolno izkoriščanje, ki je med letoma 2019 in 2023 predstavljala 96 % vseh primerov (MNZ RS, n. d. g). V zadnjih letih se vse pogosteje pojavljajo primeri prisilnega dela in prisilnih porok (MNZ RS, n. d. a). V tem obdobju je bilo prepoznanih 100 žrtev, od tega 96 % žensk, 2 % otrok in 2 % moških. Največje število žrtev je bilo iz Ukrajine, Srbije in Dominikanske republike. Zabeleženih je bilo 77 osumljencev, na koncu pa je do obsodbe prišlo v primeru 9 osumljencev (MNZ RS, n. d. g).

V letu 2023 je slovenska policija obravnavala skupno 74 sumov kaznivih dejanj trgovine z ljudmi. Potrdili so 25 kaznivih dejanj in v zvezi z njimi na pristojna državna tožilstva podali kazenske ovadbe. V 11 primerih zbrana obvestila in dokazi niso zadoščali za podajo ovadbe (MDS TZL, 2024). Podrobnejše statistike o letnem številu obravnavanih sumov, prepoznanih kaznivih dejanj ter o številu prepoznanih žrtev in storilcev med letoma 2019 in 2023 so predstavljene v Grafih 3.1 in 3.2.

Graf 3.1: Število obravnavanih sumov trgovine z ljudmi in število potrjenih kaznivih dejanj trgovine z ljudmi v Sloveniji med letoma 2019 in 2023 (MDS TZL, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024).

Graf 3.2: Število žrtev, osumljenec in obsojencev kaznivih dejanj trgovine z ljudmi v Sloveniji med letoma 2019 in 2023 (MDS TZL, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024).

V letu 2024 je bilo v primerjavi z letom poprej zaznanih manj sumov kaznivih dejanj trgovine z ljudmi, in sicer 43. Policija je od tega potrdila in podala ustrezne kazenske ovadbe za 18 kaznivih dejanj. V 12 primerih dokazi niso zadostovali za podajo ovadbe, zato so bila poročila poslana na tožilstvo. Preostalih 13 primerov je še vedno v fazi preiskave (Policija, 2025a).

Med ključne deležnike obravnave trgovine z ljudmi v Sloveniji prištevamo naslednje državne institucije: Policija, Specializirano državno tožilstvo, Inšpektorat za delo in Finančna uprava (MNZ RS, n. d. b). Na področju tovrstne kriminalitete delujejo tudi Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi, Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi (MNZ RS, n. d. g) ter Služba za preprečevanje in boj proti trgovini z ljudmi (MNZ RS, n. d. e). Pomembno vlogo, predvsem pri odkrivanju in skozi programe pomoči žrtvam, predstavljajo tudi nevladne, humanitarne in prostovoljske organizacije. V Sloveniji so to Društvo Ključ, Slovenska karitas in Slovenska filantropija (MNZ RS, n. d. g).

Poleg učinkovite obravnave primerov trgovine z ljudmi je pomembno ozaveščanje splošne in medijske javnosti o problematiki tovrstne kriminalitete. V Sloveniji deluje več preprečevalnih dejavnosti, ki jih v svojem poročilu navaja Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi (MDS TZL, 2024):

- ozaveščanje širše javnosti: ozaveščevalna kampanja za splošno javnost in e-katalog za delodajalce v okviru evropskega in svetovnega dneva boja proti trgovini z ljudmi, objave na spletnem mestu, sodelovanje v raznolikih medijskih objavah;
- ozaveščanje ciljnih rizičnih skupin: ozaveščanje otrok in mladostnikov;
- ozaveščanje v romski skupnosti;
- ozaveščanje strokovne javnosti: ozaveščanje kriminalistov, policistov, socialnih in strokovnih delavcev, diplomatskih predstavnikov, sodnikov, tožilcev, uslužbencev Finančnega urada Republike Slovenije, uslužbencev Inšpektorata Republike Slovenije za delo, vojakov in uslužbencev Ministrstva za obrambo Republike Slovenije, uslužbencev upravnih enot ter pedagoških delavcev.

4 ODKRIVANJE TRGOVINE Z LJUDMI

Odkrivanje trgovine z ljudmi vključuje različne deležnike, med katerimi so ključni Policija, Finančna uprava, Inšpektorat za delo in Specializirano državno tožilstvo. Policija identificira žrtve in storilce, obravnava sume kaznivih dejanj in ob potrditvi slednjih na pristojno državno tožilstvo poda kazensko ovadbo. Finančna uprava ob morebitni zaznavi naznani sum kaznivega dejanja ali na pristojno državno tožilstvo poda kazensko ovadbo. Inšpektorat za delo ugotavlja kršitve Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev, Zakona o čezmejnem izvajanju storitev in Zakona o delovnih razmerjih. Izmed državnih tožilstev je za pregon kaznivih dejanj trgovine z ljudmi pristojno Specializirano državno tožilstvo, ki obravnava prejete kazenske ovadbe (MNZ RS, n. d. b). Pomembni za odkrivanje so tudi strokovni delavci, kot so socialni delavci in delavci v zdravstvenih ustanovah, ki se pri svojem delu srečujejo z ranljivimi skupinami (MDS TZL, 2016). Tem Zakon o kazenskem postopku v 145. členu nalaga obveznost naznanitve kaznivih dejanj, za katera se storilec preganja po uradni dolžnosti, če izvedo zanje (»Zakon o kazenskem postopku (ZKP)«, 1994). Poleg javnih institucij je pri odkrivanju nepogrešljiva tudi vloga nevladnih in humanitarnih organizacij, saj nemalokrat izvedo za okoliščine, ki nakazujejo na trgovino z ljudmi (MDS TZL, 2016). Poleg vseh zgoraj naštetih ima možnost prijave tudi splošna javnost, saj lahko vsak posameznik Policiji poda prijavo ob sumu kaznivih dejanj trgovine z ljudmi (MNZ RS, n. d. f; Fordyce, 2012).

Poznamo več različnih indicev oziroma znakov, ki lahko opozarjajo na dejstvo, da je neka oseba žrtev trgovine z ljudmi. Indice delimo v štiri skupine, in sicer splošni indikatorji žrtev trgovine z ljudmi, indikatorji vedenja, indikatorji glede na obliko izkoriščanja in indikatorji za prepoznavo otrok kot žrtev trgovanja (MDS TZL, 2016).

Prva skupina zajema splošne indikatorje, kot so dejstva, da oseba ne ve, v kateri državi je, kam potuje in s kakšnim namenom, ne poseduje denarja, ima na roki napisane določene osnovne informacije, poseduje ponarejen osebni dokument ali potuje z osebo,

ki se ukvarja s trgovino z ljudmi. V skupino indikatorjev vedenja prištevamo izmikanje očesnemu ali pogovornemu stiku, pretvarjanje nepoznavanja oseb v skupini, s katero oseba potuje, ali individualna predstavitev na mejni kontroli, pasivno ali ekstremno vedenje, nemirnost, prestrašenost, vedenje po navodilih nekoga drugega. V to skupino dodatno spadajo tudi zunanji indikatorji, npr. zaznane telesne poškodbe, neujemanje oblačil in drugega imetja z ekonomskimi okoliščinami ali namenom potovanja ter ostale vidne lastnosti osebe, ki bi ustrezale profilu žrtve trgovine z ljudmi. Tretja skupina opredeljuje indikatorje glede na obliko izkoriščanja. Na spolno izkoriščanje med drugim nakazujejo: pogoste selitve, tetovaže z oznako "lastnika", bivanje v objektu opravljanja dela, malo oblačil, ki so večinoma erotična, odsotnost lastnega denarja in osebnih dokumentov, delo brez odmorov, dostopnost storilcu 24 ur na dan vse dni v tednu, okuženost s spolno boleznijo, vidna utrujenost in izčrpanost. Za prepoznavo prisilnega beračenja ali izvrševanja kaznivih dejanj se za odkrivanje uporabljajo znaki, kot so beračenje na javnih mestih in transportnih sredstvih, prenašanje ali prodaja prepovedane droge, ponujanje različnih majhnih predmetov za prostovoljni prispevek, da oseba kaže fizične poškodbe namernega pohabljenja, sodeluje v dejavnostih organiziranih kriminalnih skupin ali živi in potuje s člani le-teh. Indikatorji, ki nakazujejo na prisilno delo, se lahko kažejo v aktivnostih delavca (npr. opravljanje dela brez varnostne zaščite, primerne izobrazbe in izkušenj, bivanje na območju opravljanja dela, opravljanje nedovoljenih del, delo kljub slabemu fizičnemu počutju ali nosečnosti), delovnih razmerah (npr. nezdravo delovno okolje, kršena delovnopravna zakonodaja, delo brez opredeljenega delovnega časa, odmora in dopusta) ali delodajalcu (npr. neobstoje pogodb o zaposlitvi, izplačevanje nizkega plačila delavcev ali neizplačevanje plačila). Četrta skupina indikatorjev je namenjena prepoznavanju otrok kot žrtev trgovine z ljudmi. Poleg splošnih indikatorjev, ki jih lahko kaže otrok (npr. neustrezno vedenje glede na starost, izvajanje za otroke neprimernih del, pomanjkanje stika s starši, prebivanje v neprimernih razmerah in ločeno od vrstnikov, odsotnost možnosti izobraževanja in/ali prostega časa za igro), sem umeščamo tudi telesno govornico otroka (npr. sramežljivost, plašnost, odsotnost, vidna nepovezanost z osebami okoli njega) in

obnašanje otroka do staršev oz. spremljevalcev (npr. viden občutek nelagodja ali strahu, pomanjkanje fizične podobnosti z odraslimi) (MDS TZL, 2016).

Pri odkrivanju kaznivih dejanj trgovine z ljudmi se zaradi kompleksnosti procesa pojavljajo mnogi izzivi. Tovrstna kriminaliteta pogosto deluje v okviru mednarodne organizirane kriminalitete (MNZ RS, n. d. a). Hkrati identifikacijo žrtev in storilcev nemalokrat otežujeta dejstva, da ta kriminaliteta pogosto poteka prikrito in da žrtve (Alvari idr., 2017), priče in storilci zaradi različnih dejavnikov redko sami razkrijejo takšna dejanja (Farrell idr., 2019; Policija, 2025b).

Dodaten izziv predstavlja pomanjkanje ustreznega znanja o trgovini z ljudmi in potencialnih indikatorjev le-te s strani zaposlenih v zdravstvenih ustanovah, zavetiščih za žrtve spolnega nasilja, socialnih delavcev, šolskega osebja in drugih, ki prihajajo v stik z žrtvami trgovine z ljudmi, kar se odraža v dejstvu, da jih ne prepoznajo kot žrtve (Fordyce, 2012). Zato je ključnega pomena ustrezno izobraževanje zaposlenih, ki bi lahko prišli v stik z žrtvami trgovine z ljudmi. Farrell idr. (2010) namreč navajajo, da se ob ustreznem izobraževanju zaposlenih verjetnost odkritja primerov trgovine z ljudmi poveča za 132 %.

Nadalje je pomembno ozaveščanje splošne javnosti o pojavu in znakih trgovine z ljudmi ter spodbujanje k prijavi sumljivih primerov. Pri tem imajo ključno vlogo različne digitalne platforme, spletne strani, družbena omrežja in aplikacije, ki so namenjene diseminaciji informacij o znakih za prepoznavo žrtev trgovine z ljudmi in postopkih za prijavo sumljivih okoliščin (Adeolu idr., 2024). Poleg izobraževanja in ozaveščanja ima sodobna tehnologija, kot na primer umetna inteligenca in tehnologija za prepoznavo obrazov, ključno vlogo tudi pri odkrivanju trgovine z ljudmi (Niu idr., 2021, citirano v Adeolu idr., 2024), izboljšanju identifikacije žrtev in skrajšanju odzivnega časa pristojnih organov (Gupta in Johnson, 2020, citirano v Adeolu idr., 2024).

5 PREISKOVANJE IN DOKAZOVANJE TRGOVINE Z LJUDMI

Preiskovanje trgovine z ljudmi predstavlja izredno kompleksen proces, ki zahteva individualno obravnavo vsakega posameznega primera (Pajón in Walsh, 2018). Enako velja za dokazovanje. Učinkovitost celotnega postopka pa je odvisna od zmožnosti pridobivanja in uporabe dokazov v sodnih postopkih (Verhoeven in van Gestel, 2011).

V postopkih preiskovanja in dokazovanja ima pomembno vlogo več različnih institucij. Predkazenske postopke v primerih trgovine z ljudmi vodijo tožilci Specializiranega državnega tožilstva (Policija, 2025a). Uspešnost teh postopkov je v veliki meri odvisna od proaktivnega delovanja policije (Farrell idr., 2019; Policija, 2025b) in njenega sodelovanja z drugimi institucijami. Mednje spadajo nevladne organizacije, inšpekcijske službe, centri za socialno delo in druge institucije, ki pri svojem delu prihajajo v stik s potencialnimi žrtvami in z domnevnimi storilci. Takšen pristop omogoča lažje prepoznavanje novih načinov delovanja storilcev in indicev za tovrstno kriminaliteto (Klun in Frangež, 2024).

Cilj predkazenskega postopka je v celoti pojasniti potek nekega dogodka (Vodnik po človekovih pravicah, n. d.), pri čemer si preiskovalci lahko pomagajo z iskanjem odgovorov na tako imenovana zlata kriminalistična vprašanja. Prvih sedem je zasnoval Darries (Maver, 1997): Kaj?, Kdaj?, Kje?, Kako?, S čim?, Kdo?, Zakaj?. K zgornjim pa je Vodinec (1984, citirano v Frangež in Lindav, 2019) dodal še vprašanja: S kom?, Proti komu?.

Odgovore na zlata kriminalistična vprašanja je treba za uspešen kazenski postopek podkrepiti z materialnimi in/ali osebnimi dokazi (Frangež in Lindav, 2019). Zaradi kompleksnosti trgovine z ljudmi je dokazno gradivo lahko zelo raznoliko in med drugimi vključuje dokaze o delovanju kriminalne združbe, dokaze o izvršitvi posameznega

kaznivega dejanja (Verhoven in van Gestel, 2011) ter izjave žrtev in prič (Bales in Lize, 2007).

V preiskavi policija za zbiranje dokazov uporablja tako klasične kot prikrite preiskovalne ukrepe, odvisno od okoliščin primera (Frelih, 2017; Puppis in Sluga, 2016). Mednje med drugim spadajo tajno opazovanje, sledenje, prisluškovanje, tajno delovanje, izvajanje hišnih preiskav (Pajnik in Kavčič, 2008), analiza smeti, pregledovanje korespondence, delovanje pod krinko in pregled bančnih transakcij (Bales in Lize, 2007). Kot dodaten vir pri preiskovanju in dokazovanju se vse bolj uveljavljajo digitalni viri, ki preiskovalcem nudijo obsežne baze podatkov, ki prej niso obstajale (Alvari idr., 2017).

Pri preiskovanju in dokazovanju preiskovalci lahko naletijo tudi na ovire. Ovire lahko izhajajo iz sistemske ureditve (Puppis in Sluga, 2016; Farrell idr., 2019; Pajón in Walsh, 2018; Fordyce, 2012; Farrell idr., 2010), pridobitve zaupanja žrtev (Bales in Lize, 2007; Zavrtnik Zimic idr., 2005; Farrell idr., 2019; Pajón in Walsh, 2018; Kukolj, 2008; Fordyce, 2012), neobstoja in ne vključenosti prič (Farrell idr., 2019; Pajón in Walsh, 2018; Kukolj, 2008; Farrell, 2013), delovanja storilcev ali sodobne tehnologije (Bučar Ručman in Frangež, 2014; Alvari idr., 2017; UNODC, 2022). Sistemska ureditev narekuje, da je za mnoge preiskovalne ukrepe potrebna odredba preiskovalnega sodnika ali državnega tožilca, kar je mogoče pridobiti šele na podlagi že zbranih dokazov. To otežuje in včasih celo onemogoči izvajanje nekaterih preiskovalnih ukrepov (Puppis in Sluga, 2016). Tudi kadar so dokazi zbrani, le ti pogosto ne zadostujejo za kazenski pregon (Farrell idr., 2019; Pajón in Walsh, 2018). Pojavljajo se lahko jezikovne ovire, ki izhajajo iz pomanjkanja zaposlenih v organih odkrivanja in preiskovanja z znanjem jezikov žrtev trgovine z ljudmi (Fordyce, 2012). Prihaja tudi do napake pri kategorizaciji žrtev, saj so lahko v postopku neupravičeno prepoznane in obravnavane kot storilci/-ke kaznivih dejanj ali nezakoniti migranti/-ke (Farrell idr., 2010).

Nadalje se pridobivanje zaupanja žrtev in spodbuditev k sodelovanju v pravnih postopkih lahko izkažeta za zahteven proces (Bales in Lize, 2007). Žrtve se nemalokrat ne

prepoznajo kot žrtve (Zavratnik Zimic idr., 2005), zaradi strahu pogosto ne spregovorijo (Kukolj, 2008) ali zaradi strahu in groženj ne želijo pričati (Farrell idr., 2019; Pajón in Walsh, 2018). Žrtve pogosto ne zaupajo policiji in drugim državnim institucijam, ki sodelujejo pri preiskovanju in dokazovanju kaznivih dejanj trgovine z ljudmi (na primer sodiščem, državnim tožilstvom idr.), ter imajo notranji strah, da bodo obravnavane kot storilci kaznivih dejanj (Bales in Lize, 2007). Fordyce (2012) te izzive naslavlja s predlogom o psihološki pomoči žrtvam trgovine z ljudmi, kar bi jim lahko pomagalo premagati strah in posledično pozitivno vplivalo na potek preiskave. Na področju prič se izziv pojavlja zaradi pogostega neobstoja prič (Farrell idr., 2019; Pajon in Walsh, 2018; Kukolj, 2008) ali dejstva, da priče ne želijo pričati (Farrell, 2013).

Prav tako izziv lahko predstavlja delovanje storilcev, ki pri izvajanju kaznivih dejanj trgovine z ljudmi skrbno prikrivajo sledi ali prikazujejo, da žrtve sodelujejo prostovoljno (Bučar Ručman in Frangež, 2014). S premikom mnogih dejanj trgovine z ljudmi na splet so storilci pridobili višjo stopnjo anonimnosti (Alvari idr., 2017). Izkoriščajo tudi tehnološki napredek šifrirane komunikacije, komunikacijske aplikacije in virtualna sredstva ter hkratno pomanjkanje preventive in ustrezne zakonodaje na tem področju (UNODC, 2022).

6 PROGRAMI POMOČI ŽRTVAM TRGOVINE Z LJUDMI V SLOVENIJI

Direktiva 2011/36/EU določa, da je žrtvam trgovine z ljudmi treba omogočiti učinkovito uveljavljanje njihovih pravic, kar narekuje zagotavljanje pomoči in podpore pred, med in po končanem kazenskem postopku. Pomoč naj bi se osebi nudila takoj ob obstoju utemeljenega suma, da je le ta žrtev trgovine z ljudmi. Pomoč naj bi vključevala vsaj tiste ukrepe, ki so potrebni, da žrtev ubeži pred storilci in si opomore («Direktiva 2011/36/EU», 2011).

Zakon o ratifikaciji Protokola za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, zlasti žensk in otrok («MPTLMOK», 2004), ki dopolnjuje Konvencijo Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu, narekuje, da mora država varovati zasebnost žrtve in kazenskega postopka ter zagotavljati, da pravni sistem vsebuje ukrepe za pomoč žrtvam trgovine z ljudmi. Nadalje navaja nekaj primerov pomoči, v katere vključuje zagotavljanje informacij in svetovanje o zakonskih pravicah, pomoč v ustreznih fazah kazenskega postopka, zagotavljanje fizičnega, psihološkega, socialnega in zdravstvenega okrevanja žrtve, zagotavljanje nastanitve in materialne pomoči ter pomoč pri iskanju možnosti izobraževanja in zaposlitve. V vseh oblikah pomoči pa je potrebno upoštevati raznovrstne potrebe žrtev glede na spol, starost in situacijo.

Tudi slovenska zakonodaja zagotavlja podporo in pomoč žrtvam trgovine z ljudmi. Ob utemeljenem sumu, da je oseba žrtev trgovine z ljudmi, ima ta v sklopu podpore, poleg drugih pravic, pravico do razgovora s predstavnikom nevladne ali humanitarne organizacije pred začetkom policijskega postopka in pravico do varne namestitve. Posebna previdnost velja pri otrocih, ki so žrtve trgovine z ljudmi, kjer je glavno vodilo obravnave otrokova korist (MNZ RS, n. d. c).

V Sloveniji za podporo žrtvam trgovine z ljudmi skrbita Ministrstvo za notranje zadeve in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, pri čemer sodelujeta s humanitarnimi organizacijami, ki programe pomoči dejansko izvajajo. Neposredno pomoč žrtvam trgovine z ljudmi v Sloveniji zagotavljata Slovenska karitas in Društvo Ključ. Poleg omenjenih na področju trgovine z ljudmi, še posebno na področju migracij, deluje Slovenska filantropija (MNZ RS, n. d. c).

Slovenska karitas je dobrodelna ustanova Rimskokatoliške cerkve, katere delovanje temelji na prostovoljnem delu. Kot organizacija se zavzema za materialno, duhovno in duševno oporo vsem pomoči potrebnim (Karitas, n. d. b). V etičnih načelih opredeljuje, da je zanjo vsako nasilje, posebej nad nemočnimi ljudmi, nesprejemljivo in da je pristojnim organom dolžna prijaviti kakršno koli nasilje, zlorabo ali izkoriščanje (Karitas, n. d. a).

Društvo Ključ je prostovoljska, nevladna, neprofitna in humanitarna organizacija, ki se zavzema za preprečevanje trgovine z ljudmi in hkrati nudi neposredno pomoč možnim in dejanskim žrtvam. Njegove glavne dejavnosti vključujejo izvajanje preventivnih programov za ozaveščanje strokovne in splošne javnosti, sodelovanje pri oblikovanju politik in ne nazadnje nudenje pomoči žrtvam. Pomoč žrtvam nudi skozi nujno pomoč, svetovanje o pravicah in kazenskem postopku, spodbujanje žrtev za pričanje ter socialno reintegracijo žrtev (Društvo Ključ , n. d. a).

V Sloveniji je podpora žrtvam trgovine z ljudmi zagotovljena preko programov krizne in varne namestitve žrtev ter preko programov (re)integracije. Krizno namestitev izvaja Slovenska karitas. Pri tej obliki pomoči gre za celostno oskrbo žrtev, ki potrebujejo takojšen umik iz trenutnega okolja, in lahko traja do trideset dni ter ni pogojena s pripravljenostjo žrtve za sodelovanje v kazenskem postopku. V okviru takšne namestitve oseba prejme (MNZ RS, n. d. c):

- ustrezno varno namestitev in oskrbo,
- materialno pomoč,

- pomoč pri zagotavljanju osnovnega zdravstvenega varstva,
- psihosocialno podporo in pomoč,
- informiranje in svetovanje v zvezi z njenimi pravicami v jeziku, ki ga razume,
- prevajanje in tolmačenje,
- pomoč pri urejanju vrnitve v domovino.

Dodatna krizna namestitvev je nudena tudi v okviru programa Celostna oskrba Mestne občine Ljubljana, kjer Društvo Ključ osebam, ki še niso bile identificirane kot žrtve trgovine z ljudmi, nudi petdnevno krizno namestitvev in jim s tem omogoči umik iz trenutnega okolja. V ta program se lahko prav tako vključi že identificirane žrtve, ki po končanem programu krizne namestitve še vedno potrebujejo pomoč in nastanitev, kljub temu da se niso odločile sodelovati v kazenskem postopku (Tiegl, 2024)².

Dolgotrajnejšo pomoč žrtvam preko namestitvev v varni prostor nudi Društvo Ključ. Vključitev v program je prostovoljna in žrtev zavezuje k spoštovanju hišnega reda ter sodelovanju v individualnem programu pomoči in zaščite. Dodatni pogoji so postavljeni žrtvam državljanom tretjih držav, katerih vključitev v program je pogojena z dovoljenjem za zadrževanje in dovoljenjem za začasno prebivanje, ki je nadalje pogojeno s pripravljenostjo žrtve za sodelovanje v kazenskem postopku ali obstojem drugih okoliščin, ki bi utemeljevale žrtvino prebivanje v Sloveniji. V času namestitvev ima žrtev zagotovljen dostop do (MNZ RS, n. d. c):

- ustrezne varne namestitve in oskrbe,
- materialne pomoči,
- pomoči pri zagotavljanju osnovnega zdravstvenega varstva,
- psihosocialne podpore in pomoči,
- informiranja in svetovanja v zvezi z njenimi pravicami v jeziku, ki ga razume,
- pomoči pri urejanju statusa v Sloveniji,

---

² Informacije o programu Celostna oskrba Mestne občine Ljubljana so dostopne samo v diplomskem delu Tiegl (2024).

- pomoči, ki zagotavlja, da so pravice in interesi žrtve zastopani na ustreznih stopnjah kazenskega pregona proti storilcem,
- pomoči pri vključevanju v okolje,
- prevajanja in tolmačenja,
- pomoči pri urejanju vrnitve v domovino.

Dopolnilno deluje projekt Reintegracija žrtev trgovine z ljudmi. Ta je namenjen vsem državljanom Republike Slovenije, ki so bili kot žrtve trgovine z ljudmi obravnavani v tujini, in vsem osebam, ki zakonito bivajo v Republiki Sloveniji in so bile kot žrtve trgovine z ljudmi obravnavane v Republiki Sloveniji (MNZ RS, n. d. c). Projekt izvaja Društvo Ključ z namenom podpore žrtvam in lajšanja njihovega prehoda v samostojno življenje brez nasilja in izkoriščanja (Društvo Ključ, n. d. d). V okviru tega projekta, ki se lahko začne izvajati že v času namestitve v varni prostor, so žrtvam nudene individualna in skupinska psihosocialna podpora, pomoč pri urejanju dokumentacije ter iskanju izobraževanja in zaposlitve (MNZ RS, n. d. c).

Kljub obstoječim programom pomoči je Društvo Ključ v času svojega delovanja prepoznalo vrzel v programih pomoči žrtvam. Zato so vzpostavili Program za pomoč ženskam, otrokom in drugim osebam v prostituciji. Namenjen je osebam, ki so še vedno vključene v prostitucijo in podobne zlorabe ali pa še niso pripravljene deliti informacij o svojih izkušnjah. Na podlagi izkušenj Društva Ključ žrtve namreč nemalokrat ne verjamejo, da je izhod možen, a sčasoma vseeno prepoznajo negativne vidike in posledice trgovine z ljudmi, kot so psihološke in druge zdravstvene težave. Zato se v okviru tega programa Društvo Ključ osredotoča na celostno obravnavo, kjer žrtvam nudi podporo in osvetli obstoj alternativne poti oziroma izhoda iz njihove trenutne situacije (Društvo Ključ, n. d. c).

Poleg nacionalnih programov v Sloveniji hkrati potekajo projekti, ki jih podpirajo mednarodne organizacije. Eden takšnih je Projekt PATS, ki ga finančno podpira Agencija Združenih narodov za begunce. Namenjen je informiranju prosilcev za mednarodno

začasno zaščito o pojavu trgovine z ljudmi in nasilju na podlagi spola. Preko projekta PATS prosilci za azil pridobijo tudi informacije o možnih oblikah pomoči in podpore možnim in dejanskim žrtvam trgovine z ljudmi in žrtvam drugih oblik nasilja (Društvo Ključ, n. d. b).

Med pomembne preventivne pobude v Sloveniji nazadnje sodi projekt Prva zveza, ki se osredotoča predvsem na izobraževanje slovenskih dijakov in študentov za prepoznavo nasilja, lastnega nasilnega vedenja in primernega ukrepanja ob zaznanem nasilju. Poleg preventivnega informiranja mladih v prihodnosti v sklopu projekta načrtujejo tudi delavnice za otroke brez spremstva in mlade osebe, ki v Sloveniji zaprošajo za mednarodno zaščito. Pri izvajanju tega projekta sodelujejo Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja, zavod Mladi zmaji, Iz principa, Društvo informacijski center LEGEBITRA, Društvo za nenasilno komunikacijo, Društvo Ključ in Združenje za MOČ (Mestna občina Ljubljana, n. d.).

7 ANALIZA IZBRANEGA PRIMERA TRGOVINE Z LJUDMI V SLOVENIJI

Na podlagi intervjuja z osebo, zaposleno v Društvu Ključ, je v nadaljevanju predstavljen primer osebe z izkušnjo trgovine z ljudmi v Sloveniji.

7.1 Zaznava kaznivega dejanja

V opisanem primeru je bila trgovina z ljudmi zaznana, ko se je osemnajstletna državljanka Makedonije zglasila na policijski postaji Maribor in naznanila kaznivo dejanje. Oseba je bila kot mladoletna pripeljana iz Makedonije v Slovenijo, kjer je bila po neuradni romski poroki v Makedoniji prisiljena tudi v uradno poroko na Upravni enoti v Sloveniji. V preiskavi se je izkazalo, da je oseba po prisilni poroki doživljala več oblik izkoriščanja in nasilja. Prisiljena je bila v služabništvo, delo, spolno izkoriščanje in bila podvržena psihičnemu ter fizičnemu nasilju, omejevanju hrane in pijače, omejevanju gibanja in nadzoru nad komunikacijami (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

7.2 Opis primera

Petindvajsetletni storilec je leta 2013 z mamo in očetom prišel v Makedonijo, kjer so si preko posrednika ogledali štiri potencialne družine za nakup neveste. Izbrali so dekle in njenemu očetu plačali 6.000 €. Naslednji dan so prišli ponjo, prinesli poročno obleko in nakit in takrat se je v njenem domačem kraju odvila romska poroka. Zatem so se ženin, njegova starša, nevesta in njen dedek odpravili v Maribor, kjer si je dedek ogledal, v kakšnih pogojih bo živela njegova vnukinja, ter se po nekaj dneh vrnil nazaj v Makedonijo (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

Izkoriščanje se je odvijalo v letih 2013 in 2014 v stanovanju storilčeve družine v Mariboru, kjer so živeli njen takratni mož, njegove štiri sestre in njihovi starši. Oseba z

izkušnjo trgovine z ljudmi je morala vsak dan vstati pred vsemi družinskimi člani in jih pripraviti za odhod od doma. To je pomenilo, da jih je morala urediti, jim pripraviti zajtrk in torbice za prihajajoči dan. Z možem je še pred njegovim odhodom v službo pogosto morala imeti spolne odnose proti svoji volji. Nato je ostala sama doma z moževimi starši, ki so jo nadzirali. Morala je prati, čistiti, likati in opravljati druga hišna opravila, ne da bi se lahko vmes odpočila ali okrepčala, v celem dnevu je pojedla le kos kruha in popila kozarec vode. Če sta šla starša opravljat priložnostno delo, na primer delo na gradbišču ali v vinogradu, je morala oseba z izkušnjo trgovine z ljudmi z njima in delati tam. Ko so se vrnil domov, je morala za družino skuhati kosilo in nato vse pospraviti, enako je bilo tudi z večerjo, vmes pa je opravljala druga hišna opravila. Vsak dan, ko se je mož vrnil iz službe, sta mu starša poročala, ali je bila oseba z izkušnjo trgovine z ljudmi čez dan pridna, v primeru, da je bil odgovor negativen, je mož nad njo izvajal fizično nasilje. V času devetmesečnega bivanja pri družini v Mariboru so z njo nedostojno ravnali, doživljala je fizično in psihično nasilje, delati je morala brez počitka, bila je kaznovana, če se je predolgo zadržala v kopalnici, ni imela svojega denarja, če jo je v stanovanju zeblo, ko je bila sama doma, ni smela prižgati ogrevanja, ni smela zapuščati stanovanja in odpirati vrat, če je kdo pozvonil, odvzeli pa so ji tudi osebne dokumente in mobilni telefon. Prav tako ni smela nenadzorovano komunicirati s svojo družino. Z njimi je lahko govorila le ob prisotnosti moža v srbohrvaškem jeziku, saj makedonščine in turščine, ki so ju navadno govorili v njeni izvorni družini, mož ni razumel in tako ne bi mogel nadzorovati vsebine pogovorov. Prisiljevanje v njej neželena dejanja je segalo tudi na versko področje. Kljub temu da je bila oseba z izkušnjo trgovine z ljudmi muslimanske veroizpovedi, je bila v času izkoriščanja prisiljena v verske prakse, ki jih prej ni izvajala. Morala je moliti petkrat na dan in pokriti celo telo razen obraza (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

Motiv za nakup dekleta je bil pridobiti popolnoma podrejeno služabnico, ki bi opravljala vsa gospodinjska opravila in skrbela za vseh sedem članov družine pod pretvezo zakonske zveze s storilcem. Družinska razmerja so bila urejena tako, da je bil storilec, kot edini redno zaposlen, odgovoren za zagotavljanje glavnega vira dohodka in dolžan

»priskrbeti služabnico« za olajšanje vsakodnevnega življenja (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

Za pobeg osebe z izkušnjo trgovine z ljudmi iz izkoriščanja je bilo pomembno dejstvo, da sta se kljub temu da stanovanja izkoriščevalcev sama ni smela zapuščati, z možem občasno vseeno odpravila na kratek sprehod po okolici. Med enim izmed takšnih sprehodov je opazila policijsko postajo in si zapomnila pot od stanovanja do nje. To vedenje je uporabila, ko so nekega dne vsi družinski člani zapustili stanovanje in jo vanj pozabili zakleniti. Pred pobegom je uničila svojo poročno obleko in odšla proti policijski postaji, kjer je naznanila kaznivo dejanje (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

7.3 Preiskovanje in dokazovanje kaznivega dejanja

Preiskovanje primera se je začelo, ko je oseba z izkušnjo trgovine z ljudmi prišla na Policijsko postajo Maribor in tam prisotnemu policistu povedala, da je bila prodana v prisilno poroko in da pod prisilo biva pri družini, ki jo izkorišča. Policist je takoj poklical kriminaliste, da so z njo opravili razgovor, in začela se je preiskava. Oseba z izkušnjo trgovine z ljudmi je bila isti dan nameščena v krizno namestitev dobrodelne ustanove Slovenska karitas. Isti večer, ko je tudi mož ugotovil, da je pobegnila, je tudi on odšel na policijsko postajo in jo prijavil kot pogrešano (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

Naslednje jutro so policisti odšli do stanovanja družine, pri kateri je bila oseba izkoriščana, in njenemu možu ter njegovima staršema odvzeli prostost. Opravili so hišno preiskavo, pri kateri so našli veliko število materialnih dokazov o izvršenih kaznivih dejanjih trgovine z ljudmi. Mednje spadajo mobilni telefoni moža in njegovih staršev, zvočni posnetki telefonskih pogovorov med osebo z izkušnjo s trgovino z ljudmi in njenimi starši, video posnetek romske poroke v Makedoniji, uničena poročna obleka in nekaj drugih simboličnih predmetov, ki so jo spominjali na izkoriščanje in zlorabo, ki jih je žrtev uničila pred svojim odhodom. Poleg dokazov o trgovini z ljudmi so v stanovanju našli tudi večje količine tobačnih izdelkov, zaradi česar se je v postopek dodalo novo

kaznivo dejanje tihotapstva. Prikriti preiskovalni ukrepi v analiziranem primeru niso bili uporabljeni (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

Pri preiskovanju v analiziranem primeru ni prišlo do večjih težav, ki bi vplivale na potek postopka. Stereotipov v analiziranem primeru uradno ni bilo zaznati, z osebo z izkušnjo trgovine z ljudmi so vsi vpleteni ravnali korektno in strokovno. Na začetku predkazenskega postopka je oviro predstavljal jezik, a je bila zadeva kmalu urejena, tako da je oseba z izkušnjo trgovine z ljudmi lahko razumela vse postopke in prebrala vse dokumente, saj so bili prevedeni v njej razumljiv jezik (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

Kazenska ovadba zoper storilca in sosterilce, torej mamo in očeta storilca, je bila podana v začetku leta 2014. Kazenski postopek je trajal leto in pol ter se končal z obsodbami vseh obtožencev za trgovino z ljudmi z izvršitveno obliko služabništva in suženjstva. Kasneje je bila uvedena tudi ločena preiskava proti posredniku, ki je družini pomagal v tujini najti »primerna dekleta« za poroko. Vzporedno s postopkom v Sloveniji so v Makedoniji vodili tudi postopek proti očetu osebe z izkušnjo trgovine z ljudmi, ki je bil obsojen prodaje hčerke za poroko v obravnavanem primeru in še enkrat prej v njenih najstniških letih (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

Dodatni izzivi so se pojavili med obravnavo primera trgovine z ljudmi na sodišču. Takoj ob naznanitvi kaznivega dejanja niso bile natančno zabeležene in fotografirane telesne poškodbe osebe z izkušnjo trgovine z ljudmi, kar so kasneje v kazenskem postopku zagovorniki obtožencev skušali uporabiti za zmanjšanje verodostojnosti njenega pričanja. V času obravnave primera na sodišču so imeli zagovorniki storilca in sosterilcev do osebe z izkušnjo s trgovino z ljudmi zaničevalen odnos in jo verbalno žalili. Na žalitve so se z neodobravanjem aktivno odzvali sodnica, državna tožilka in zagovornik osebe z izkušnjo trgovine z ljudmi. Oseba z izkušnjo s trgovino z ljudmi je vsakega udeleženca v postopku vljudno pozdravila in se ob provokacijah ni zmedla. Nadalje se je na sodišču ponovno pojavila jezikovna ovira. Oseba z izkušnjo trgovine z ljudmi se je namreč

odločila pričati v svojem maternem jeziku, turščini, ki pa je sodni tolmač na sodišču ni dosledno prevajal. Ob vsakem napačnem prevodu je oseba z izkušnjo trgovine z ljudmi opozorila prevajalca in s tem suvereno zagotovila ustreznost prevajanja pričanja v slovenščino. Ta odločna, mirna in suverena drža osebe z izkušnjo trgovine z ljudmi v času obravnave na sodišču je privedla do spremenjenega pogleda nanjo s strani zagovornikov obtožencev, saj so jo ob koncu postopka naslavljali z »gospodična« in njenim priimkom (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

7.4 Programi pomoči žrtvam

V primer sta bili vključeni dobrodelna organizacija Slovenska karitas in nevladna organizacija Društvo Ključ. Društvo Ključ je bilo vključeno v primer pri prvotnem razgovoru z osebo z izkušnjo trgovine z ljudmi, kjer so žrtev informirali o programih in oblikah pomoči, ki so ji na voljo. Nato je bila oseba nameščena v Slovenski karitas v program krizne namestitve, katerega namen je stabilizacija osebe in prepoznavna osnovnih potreb, tako fizioloških, fizičnih kot psiholoških. V analiziranem primeru je oseba z izkušnjo trgovine z ljudmi potrebovala hrano, pijačo, počitek ter zdravstveno pomoč zaradi poškodb, ki jih je utrpela zaradi fizičnega nasilja, in negotovega stanja reproduktivnih organov, glede na to, da je v času izkoriščanja doživela splav in v zvezi s tem takrat ni prejela nobene zdravstvene nege (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

Ko se je bližal iztek tridesetdnevnega obdobja krizne namestitve, so se z njo sestali predstavniki Društva Ključ in ji pomagali pri prehodu iz enega v drug program. To je pomembno, ker se osebe z izkušnjo trgovine z ljudmi pogosto navežejo na sodelavce Slovenske karitas, saj prvi predstavljajo varno okolje po izhodu iz izkoriščanja. Tako je bila oseba z izkušnjo s trgovino z ljudmi vključena v program varne namestitve, ki ga izvaja Društvo Ključ, kjer je prejela možnost dolgotrajnega bivanja na varni in tajni lokaciji, dolgotrajno psihosocialno pomoč, pravno podporo in čustveno podporo pri pričanju. Na začetku njenega bivanja v varni namestitvi je Društvo Ključ poskrbelo za tri

osnove kvalitetnega življenja. Oseba z izkušnjo trgovine z ljudmi je morala vsak dan zaužiti tri obroke, se gibati in spati vsaj 8 ur na noč (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

Po razkritju kaznivega dejanja se je oseba z izkušnjo trgovine z ljudmi soočala z zdravstvenimi in s psihološkimi posledicami, predvsem jo je bilo na začetku močno strah maščevanja in možnosti, da jo bodo storilec ali sotorilci našli. Ta strah je hitro premagala, k čemur je doprineslo učinkovito delovanje sistema, njena mladost, občutek varnosti in vzpostavljeno zaupanje z zaposlenimi v programih pomoči (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

Kasneje je bila oseba z izkušnjo trgovine z ljudmi v analiziranem primeru v Društvu Ključ vključena tudi v program reintegracije, v okviru katerega so jo vpisali v redno srednješolsko izobraževanje. Šolanje je nanjo zelo pozitivno vplivalo, saj se je hitro vključila in navezala nove stike (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

Od začetka njenega bivanja v Društvu Ključ so si zaposleni skozi pogovore z osebo z izkušnjo trgovine z ljudmi beležili ključne informacije. V okviru čustvene podpore pri pričanju so na osnovi teh zapiskov z dodatnimi pogovori z osebo z izkušnjo s trgovino z ljudmi skupaj začeli ustvarjati celovit zapis, ki je dokumentiral njeno celotno življenjsko zgodbo. Ti pogovori so ji pomagali bolje razumeti dogodke pred in med izkoriščanjem. Vse zapise so ob vabilu osebe z izkušnjo s trgovino z ljudmi na sodišče ponovno pregledali in dodatno pojasnili ključne trenutke. Nadalje so ji predstavili potek postopka na sodišču in z njo opravili več simulacij le-tega, s čimer so osebo z izkušnjo s trgovino z ljudmi pripravili na morebitna neprijetna, neprimerna in zavajajoča vprašanja. S tem so zagotovili, da je nepričakovane situacije na sodišču niso zmedle, kar bi lahko vplivalo na verodostojnost njenega pričanja. Društvo Ključ lahko v okviru čustvene podpore pri pričanju zaprosi tudi za določene prilagoditve. V analiziranem primeru so zaprosili za ločeno zaslišanje, tako je bilo osebi z izkušnjo trgovine z ljudmi zagotovljeno, da ni prišla v stik s storilcem in sotorilcema. Na sodišče so osebo z izkušnjo trgovine z ljudmi spremljali zaposleni Društva Ključ, za zagotavljanje dodatne varnosti so za spremstvo

zaposili policijo, kar je vključevalo možnost vhoda na sodišče preko stranskih vrat in stalno prisotnost kriminalistov (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

Izzivov pri vključevanju v programe pomoči v analiziranem primeru ni bilo, saj je oseba z izkušnjo trgovine z ljudmi sodelovala v vseh oblikah pomoči in bila dosledna pri upoštevanju navodil zaposlenih in protokolov varnosti. Med bivanjem v varni namestitvi Društva Ključ se je pojavil izziv, ko se je oseba z izkušnjo trgovine z ljudmi čustveno težko soočila z informacijo, da se v Makedoniji odvija kazenski postopek proti njenemu očetu in da je vabljen kot priča. V njej se je pojavil razkorak med čustvi hčerinske ljubezni in jeze na očeta, ki jo je prodal in prisilil v izkoriščanje. V Društvu Ključ so ji pomagali informacijo sprejeti in ji obrazložili, da če ne želi, ji ni treba pričati proti svojemu očetu. Tako je na sojenju v Makedoniji na sodišču izrazila svojo odločitev, da proti svojemu očetu ne želi pričati (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

V času bivanja v varni namestitvi, ki je trajalo eno leto in pol, je dekle postalo živahno, veselo in samozavestno, o čemer priča tudi dejstvo, da je po končanih postopkih in izhodu iz programov pomoči osebam z izkušnjo trgovine z ljudmi ponovno zaživela v tujini, dokončala šolanje in si tam ustvarila družino (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

8 ODGOVOR NA RAZISKOVALNO VPRAŠANJE

S pomočjo obstoječe literature in informacij, pridobljenih preko intervjuja z Društvom Ključ, smo raziskovali značilnosti in morebitne izzive preiskovanja trgovine z ljudmi v Sloveniji.

RV1: Kakšne so značilnosti in izzivi preiskovanja trgovine z ljudmi v Sloveniji?

Na podlagi informacij, pridobljenih z intervjujem z Društvom Ključ, sklepamo, da preiskovanje trgovine z ljudmi v Sloveniji poteka učinkovito. V primeru, da oseba z izkušnjo trgovine z ljudmi sama naznani kaznivo dejanje, policija primer obravnava resno in po prvotnem razgovoru začne kriminalistično preiskavo. Že ob začetku preiskave se vključijo tudi nevladne in dobrodelne organizacije, ki žrtvam preko programov krizne in kasneje dolgotrajnejše varne namestitve nudijo takojšen umik iz izkoriščevalskega okolja. Policija z nevladnimi organizacijami, inšpekcijskimi službami, s centri za socialno delo in z drugimi institucijami, ki pri svojem delu prihajajo v stik s potencialnimi žrtvami, dobro sodeluje, kar zagotavlja učinkovit postopek in ustrezno zaščito za žrtve. Policija pri preiskovanju kaznivih dejanj trgovine z ljudmi za vsak individualen primer izvaja najprimernejše preiskovalne ukrepe in z njimi pridobi dokaze o izvršenih kaznivih dejanjih, potrebne za podkrepitev svojih ugotovitev in pričanj oseb, povezanih s trgovino z ljudmi, na sodišču (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

Izziv pri preiskovanju predstavljajo jezikovne ovire in nedoslednost pridobivanja oziroma dokumentiranja časovno občutljivih dokazov (na primer telesnih poškodb). V analiziranem primeru žrtev sprva ni imela dostopa do dokumentacije in obravnave v jeziku, ki ga dobro razume, kar je bilo rešeno s prevodom vse dokumentacije in postopkov. Prav tako policisti ob prvotni naznanitvi kaznivega dejanja žrtve niso napotili na zdravniški pregled, kjer bi zdravstveno osebje ustrezno dokumentiralo njene takratne fizične poškodbe, ki so bile zakrite z oblačili. Kljub temu da pri preiskovanju analiziranega primera stereotipi niso predstavljali ovire, so ti v Sloveniji še vedno prisotni, predvsem v

neformalnih pogovorih in osebnih mnenjih posameznikov, kar potencialno lahko vpliva na potek postopka ali obravnavo vpletenih (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

V tem diplomskem delu smo analizirali en primer trgovine z ljudmi v Sloveniji, zato ugotovitev o značilnostih in izzivih preiskovanja ni mogoče posploševati na vse primere trgovine z ljudmi v Sloveniji.

9 ZAKLJUČEK

Trgovina z ljudmi je kaznivo dejanje, ki predstavlja hudo kršitev človekovih temeljnih pravic («Direktiva 2011/36/EU«, 2011). Med pojavne oblike spadajo spolno izkoriščanje, prisilno delo in delovno izkoriščanje, služabništvo, prisilno izvrševanje kaznivih dejanj, prisilno beračenje, trgovanje s človeškimi organi, tkivi in krvjo in trgovina z otroki (MNZ RS, n. d. f). Kompleksnost odkrivanja (MNZ RS, n. d. a), preiskovanja in dokazovanja trgovine z ljudmi zahteva individualno obravnavo vsakega primera (Pajón in Walsh, 2018) ter medsebojno sodelovanje policije z drugimi institucijami in organizacijami, ki v sklopu svojega delovanja lahko pridejo v stik s potencialnimi žrtvami in/ali storilci (Klun in Frangež, 2024).

Cilj diplomskega dela je bil z obstoječo literaturo opredeliti ključne pojme, oblike, načine novačenja, programe pomoči in predstaviti značilnosti kriminalističnih vidikov trgovine z ljudmi ter s pomočjo izbranega primera osebe z izkušnjo trgovine z ljudmi preučiti značilnosti in izzive preiskovanja trgovine z ljudmi v Sloveniji.

Glede na analiziran primer ugotavljamo, da je za preiskovanje trgovine z ljudmi v Sloveniji značilno, da ob naznanitvi izkoriščanja s strani žrtve policisti resno jemljejo prijavo, takoj začnejo kazenski postopek in osebi z izkušnjo trgovine z ljudmi omogočijo vključitev v programe podpore in pomoči. V času preiskovanja vsi vključeni deležniki (policija, nevladne organizacije, inšpekcijske službe, centri za socialno delo, zdravstvene ustanove in druge institucije, ki pri svojem delu prihajajo v stik s potencialnimi žrtvami in domnevnimi storilci) med seboj dobro sodelujejo. V postopku preiskovanja je v Sloveniji mogoče zaznati tudi nekaj izzivov. Prvega predstavljajo jezikovne ovire, drugega nedosledno dokumentiranje časovno občutljivih dokazov (npr. poškodbe) in tretjega stereotipi (Društvo Ključ, intervju, 31. 7. 2025).

Na podlagi teh ugotovitev podajamo nekaj predlogov za izboljšanje obravnave oseb z izkušnjo trgovine z ljudmi. K zmanjšanju jezikovne ovire bi lahko pristopili tako, da bi preučili učinkovitost in kakovost dela tolmačev. Za naslavljanje izziva z dokazi, pri dokumentiranju katerih čas igra pomembno vlogo, bi lahko pripravili protokol dejanj, ki jih mora opraviti policist ob sprejemu naznanitve kaznivega dejanja, sploh če je ta podana s strani žrtve. S tem bi se izognili morebitnim napakam. Nadalje bi bilo smiselno za čim bolj spoštljivo in korektno obravnavo žrtev dodatno izobraževati zaposlene, ki pri svojem delu prihajajo v stik z morebitnimi žrtvami trgovine z ljudmi, da bi dobro poznali znake in indice, ki nakazujejo na katero koli izmed oblik trgovine z ljudmi, in bi bili ob zaznavi seznanjeni s protokoli ukrepanja.

V prihodnosti bi bilo smiselno preučiti več primerov trgovine z ljudmi v Sloveniji, saj lahko glede na kompleksnost in raznolikost oblik trgovine z ljudmi vsak nov primer doprinese nova spoznanja za boljše razumevanje dejanskega poteka kaznivih dejanj trgovine z ljudmi, kriminalističnih vidikov, potreb oseb z izkušnjo trgovine z ljudmi in vloge, ki jo imajo pri vsem tem različni deležniki. Raziskovanje bi lahko usmerili tudi v iskanje razlogov, zakaj v obravnavanih primerih ne pride do obsodilne sodbe.

V okviru dolgoročnega boja proti trgovini z ljudmi je pomembno, da se države nenehno razvijajo na področjih odkrivanja, preiskovanja, dokazovanja in pomoči žrtvam. Glede na to, da je trgovina z ljudmi nenehno spreminjajoč se pojav, je pomembno stalno ozaveščanje vseh, tako aktivno udeleženih v kazenskih postopkih kot splošne javnosti o pojavnih oblikah, indicij in primernem ukrepanju ob zaznavi. V ta namen bi se lahko za osebe, ki se še niso odločile spregovoriti ali se ne prepoznajo kot žrtve, izvajale ciljno usmerjene informativne kampanje, s katerimi bi osebe opolnomočili in spodbudili, da spregovorijo. Hkrati bi se lahko v študijske programe, zlasti na področjih družboslovja, prava, medicine in izobraževanja, vključevale vsebine o trgovini z ljudmi, kar bi okrepilo poznavanje problematike pri mladih, ki se bodo v prihodnosti pri svojem delu morebiti srečevali s primeri trgovine z ljudmi.

Programi pomoči osebam z izkušnjo trgovine z ljudmi bi morali biti deležni nenehne finančne podpore s strani države, saj imajo ključno vlogo pri zagotavljanju njihove fizične varnosti, psihosocialne pomoči, vzpostavitvi pristnega stika in čustveni pomoči pri pričanju. Dodatno bi bilo z vidika podpore oseb z izkušnjo trgovine z ljudmi smiselno vzpostaviti mednarodno mrežo nevladnih, humanitarnih in dobrodelnih organizacij, ki v posameznih državah nudijo pomoč in podporo žrtvam trgovine z ljudmi. Namen take mreže bi bil zagotoviti pomoč vsem osebam z izkušnjo trgovine z ljudmi ne glede na to, ali po zaključku kazenskih postopkov oziroma programov pomoči ostanejo v državi izkoriščanja, se vrnejo v državo izvora ali si novo življenje ustvarijo v drugi državi. Na ta način bi lahko slovenske nevladne, dobrodelne in humanitarne organizacije, ki delujejo na področju trgovine z ljudmi, osebo z izkušnjo trgovine z ljudmi povezale z organizacijo v tujini, kjer bi ji bila nudena podpora pri iskanju varne nastanitve, zaposlitve in integracije v novo okolje. Takšna mednarodno usklajena podpora bi osebam z izkušnjo trgovine z ljudmi olajšala prehod v samostojno in stabilno življenje z zmanjšanim tveganjem za ponovno izkoriščanje.

Navsezadnje je treba pozornost usmeriti tudi v proaktivno delovanje in medsebojno sodelovanje vseh državnih institucij in dobrodelnih oziroma nevladnih organizacij, ki delujejo na področju trgovine z ljudmi. Smiselna bi bila vzpostavitev sistema evalvacije sodelovanja, ki bi omogočala redno spremljanje učinkovitosti komunikacije, stopnje usklajenosti pri obravnavi in odzivnosti na potrebe oseb z izkušnjo trgovine z ljudmi. Le z usklajenim, s strokovnim in spoštljivim pristopom vseh akterjev se bo namreč lahko osebam z izkušnjo trgovine z ljudmi tudi v prihodnje zagotavljalo celovito podporo in varno pot iz izkoriščanja v dostojno življenje.

VIRI IN LITERATURA

- Adeolu, M., Sain, Z. H. in Opeyemi, O. (2024). Integrating technology in the fight against human trafficking: challenges, opportunities, and social implications. *Journal of Social Studies and Education*, 2(1), 57–69. <https://doi.org/10.61987/jsse.v2i1.452>
- Alvari, H., Shakarian, P. in Snyder, J. E. K. (2017). Semi-supervised learnig for detecting human trafficking. *Security Informatics*, 6(1), 148–164.
<https://link.springer.com/article/10.1007/s12117-011-9126-0#citeas>
- Bakirci, K. (2009). Human trafficking and forced labour: A criticism of the International Labour Organisation. *Journal of Financial Crime*, 16(2), 160–165.
<https://doi.org/10.1108/13590790910951830>
- Bales, K. in Lize, S. (2007). Investigating human trafficking: challenges, lessons learned and best practices. *FBI Law Enforcement Bulletin*, 76(4), 187–189.
https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/Toolkit-files/08-58296_tool_5-1.pdf
- Bruns, M. (2015). A network approach to organized crime by the Dutch public sector. *Police Practice and Research*, 2(16), 161–174.
<https://doi.org/10.1080/15614263.2014.972614>
- Bučar Ručman, A. in Frangež, D. (2014). *Zaključno poročilo raziskave: Analiza trgovine z ljudmi z namenom izkoriščanja delovne sile, trgovine z otroki, prisilnega beračenja in izvrševanja kaznivih dejanj*. Urad Vlade RS za komuniciranje.
<https://www.researchgate.net/publication/277197605>
- Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ (Direktiva 2011/36/EU). (2011). *Uradni list Evropske unije*, (L 101/1).

Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi. (n. d. a). *O Društvu Ključ*.

<https://drustvo-kljuc.si/o-drustvu-kljuc/>

Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi. (n. d. b). *PATS UNHCR*. [https://drustvo-](https://drustvo-kljuc.si/nase-delo/preventivni-projekti/pats/)

[kljuc.si/nase-delo/preventivni-projekti/pats/](https://drustvo-kljuc.si/nase-delo/preventivni-projekti/pats/)

Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi. (n. d. c). *Podpora osebam v prostituciji*.

<https://drustvo-kljuc.si/nase-delo/kurativni-projekti/podpora-osebam-v-prostituciji/>

Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi. (n. d. d). *(Re)integracija*. [https://drustvo-](https://drustvo-kljuc.si/nase-delo/kurativni-projekti/reintegracija/)

[kljuc.si/nase-delo/kurativni-projekti/reintegracija/](https://drustvo-kljuc.si/nase-delo/kurativni-projekti/reintegracija/)

Evropski parlament. (4. 3. 2024). *Trgovina z ljudmi: boj EU proti izkoriščanju*.

[https://www.europarl.europa.eu/topics/sl/article/20230921STO05705/trgovina-z-](https://www.europarl.europa.eu/topics/sl/article/20230921STO05705/trgovina-z-ljudmi-boj-eu-proti-izkoriscanju)

[ljudmi-boj-eu-proti-izkoriscanju](https://www.europarl.europa.eu/topics/sl/article/20230921STO05705/trgovina-z-ljudmi-boj-eu-proti-izkoriscanju)

Farrell, A., McDevitt, J. in Fahy, S. (2010). Where are all the victims?: Understanding the

determinants of official identification of human trafficking incidents. *Criminology and*

Public Policy, 9(2), 201–233. <https://doi.org/10.1111/j.1745-9133.2010.00621.x>

Farrell, A., Dank, M., de Vries, I., Kafafian, M., Hughes, A. in Lockwood, S. (2019). Failing

victims? Challenges of the police response to human trafficking. *Criminology & Public*

Policy, 18(3), 649–673. <https://doi.org/10.1111/1745-9133.12456>

Farrell, A., Owens, C. in McDevitt, J. (2013). New laws but few cases: understanding the

challenges to the investigation and prosecution of human trafficking cases. *Crime, Law*

and Social Change, 13(61), 139–168.

<https://link.springer.com/article/10.1007/s10611-013-9442-1>

Fordyce, E. M. (2012). Identifying the unknown: Challenges and solutions to U.S. human

trafficking investigations. *publicINreview*, 1(1), 23–32.

<https://journals.indianapolis.iu.edu/index.php/spea/article/view/3818/3759>

Frangež, D. in Lindav, B. (2019). Kriminalistika med teorijo in prakso v Sloveniji. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 70(2), 141 –161.

https://www.policija.si/images/stories/Publikacije/RKK/PDF/2019/02/RKK2019-02_DanijelaFrangez_KriminalistikaMedTeorijolnPrakso.pdf

Freljih, M. (2017). Relationships with the police: between protection and abuse. V I. Radačić in M. Pajnik (ur.), *Prostitution in Croatia and Slovenia: Sex workers experiences* (str. 165–174). Institute of Social Science Ivo Pilar, The Peace Institute.

International Labour Organization, Walk Free in International Organization for Migration.

(2022). *Global estimates of modern slavery - forced labour and forced marriage*.

https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/%40ed_norm/%40ipec/documents/publication/wcms_854795.pdf

International Labour Organization. (1930). *Konvencija št. 29 o prisilnem in obveznem delu*.

https://normlex.ilo.org/dyn/nrmlx_en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C029

International Labour Organization. (n. d.). *What is forced Labour?*.

<https://www.ilo.org/topics/forced-labour-modern-slavery-and-trafficking-persons/what-forced-labour>

International Organisation for Migration. (n. d.). *Criminal Activity*.

<https://www.anyonetrafficked.com/criminal-activity-forced-begging>

International Organization for Migration in United States Agency for International

Development. (n. d.). *Human Trafficking for Forced Begging*.

https://www.iom.int/sites/g/files/tmzbd1486/files/our_work/DMM/MAD/07312017/ForcedBegging.pdf?fbclid=IwY2xjawLboJBleHRuA2FlbQlxMQABHuX3Ffwji3B83QkU3qva uKzoLV7_NFhTSFI1uz85-ZzorRbd8MEIZSzRUj3U_aem_Wfr2oJJ3YWT6LO2-YBlbqA

Jones, L., Engstorm, D., Hilliard, P. in Sungakwan, D. (2009). Human trafficking between

Thailand and Japan: lessons in recruitment, transit and control. *International Journal of Social Welfare*, 20(2), 203 –211. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2397.2009.00669.x>

- Karitas. (n. d. a). *Etična načela*. <https://www.karitas.si/o-karitas/eticna-nacela/>
- Karitas. (n. d. b). *O Karitas*. <https://www.karitas.si/o-karitas/>
- Karitas. (n. d. c). *Trgovina z ljudmi*. <https://www.karitas.si/wp-content/uploads/2021/07/Trgovina-z-ljudmi-zgibanka-2020.pdf>
- Kazenski zakonik. (KZ-1). (2012, 2015, 2016, 2017, 2020, 2021, 2022, 2023). *Uradni list RS*, (50/12, 54/15, 6/16, 38/16, 27/17, 23/20, 91/29, 95/21, 186/21, 105/22, 16/23).
- Klun, M. in Frangež, D. (2024). Kriminalistični vidiki trgovine z ljudmi v Sloveniji. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 75(3), 199–215.
https://www.policija.si/images/stories/Publikacije/RKK/PDF/2024/03/RKK2024-03_MonikaKlun_KriminalisticniVidikiTrgovineZLjudmi.pdf
- Körner, M. (2022). Police investigations in “loverboy” cases. The modus operandi of “loverboys” – challenges of law enforcement in dealing with the offence of trafficking in human beings. *SIAK-Journal – Journal for Police Science and Practice*, 22(12), 77–91.
https://www.bmi.gv.at/104/Wissenschaft_und_Forschung/SIAK-Journal/internationalEdition/files/Koerner_IE_2022.pdf
- Kukolj, A. (2008). Trgovina z ljudmi kot posledica nasilja v družini. V *Konferenca kazenskega prava in kriminologije: 19. in 20. november, Portorož: Zbornik 2008* (str. 157–164). GV Založba.
- Love Justice Internatioinal. (2. 11. 2023). *How Do Traffickers Recruit Their Victims?*
<https://www.lovejustice.ngo/blog/how-do-traffickers-recruit-their-victims>
- Maver, D. (1997). *Kriminalistika*. Uradni list Republike Slovenije.
- Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi. (2016). *Priročnik o indentifikaciji, pomoči in zaščiti žrtev trgovine z ljudmi*. Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije. <https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/UKOM/Boj-proti-trgovini-z->

ljudmi/Dokumenti/Priročnik-o-identifikaciji-pomoci-in-zasciti-zrtev-trgovine-z-ljudmi.pdf

Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi. (2020). *Poročilo Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi za leto 2019.*

Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi. (2021). *Poročilo Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi za leto 2020.*

Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi. (2022). *Poročilo Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi za leto 2021.*

Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi. (2023). *Poročilo Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi za leto 2022.*

Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi. (2024). *Poročilo Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi za leto 2023.*

Mestna občina Ljubljana. (n. d.). *Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi.*

<https://www.ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/mladi-v-ljubljani/aktivnosti-za-mlade/mladinske-organizacije/drustvo-kljuc-center-za-boj-proti-trgovini-z-ljudmi/?project=177>

Mikhail, S. L. B. (2002). Child marriage and child prostitution: two forms of sexual exploitation. *Gender and Development*, 10(1), 43–49. <https://www.jstor.org/stable/4030681>

Ministrstvo za notranje zadeve. (n. d. a). *Akcijski načrt za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2025–2026.* <https://www.gov.si/zbirke/delovna-telesa/medresorska-delovna-skupina-za-boj-proti-trgovini-z-ljudmi/>

Ministrstvo za notranje zadeve. (n. d. b). *Odkrivanje, preiskovanje in pregon trgovine z ljudmi.* <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/boj-proti-trgovini-z-ljudmi/pregon/>

- Ministrstvo za notranje zadeve. (n. d. c). *Pomoč in zaščita žrtev trgovine z ljudmi*.
<https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/boj-proti-trgovini-z-ljudmi/pomoc-in-zascita-zrtev/>
- Ministrstvo za notranje zadeve. (n. d. d). *Slovenija je ciljna in hkrati tranzitna država za žrtve trgovine z ljudmi*. <https://www.gov.si/novice/2024-05-09-slovenija-je-ciljna-in-hkrati-tranzitna-drzava-za-zrtve-trgovine-z-ljudmi/>
- Ministrstvo za notranje zadeve. (n. d. e). *Služba za preprečevanje in boj proti trgovini z ljudmi*.
<https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-notranje-zadeve/o-ministrstvu/sluzba-za-preprecevanje-in-boj-proti-trgovini-z-ljudmi/>
- Ministrstvo za notranje zadeve. (n. d. f). *Trgovina z ljudmi*. <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/boj-proti-trgovini-z-ljudmi/trgovina-z-ljudmi/>
- Ministrstvo za notranje zadeve. (n. d. g). *Trgovina z ljudmi v številkah*.
<https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNZ/SPBTL/INFOGRAFIKA/TZL2023.pdf>
- Office of the High Commissioner for Human Rights. (n. d.). *Illegal adoptions*.
https://www.ohchr.org/en/special-procedures/sr-sale-of-children/illegal-adoptions?fbclid=IwY2xjawLcxOdleHRuA2FlbQlXMQABHtr8tEwanCVq2yiYsKEkwD8BPWotlp36ZnvBw7LcW8bXR9cgbpFjshDFTH_h_aem_q2PPHBxqjd1mBvh2ERZDRA
- Pajnik, M. in Kavčič, U. (2008). *Sodne prakse, povezane s trgovanjem z ljudmi in prostitucijo v Sloveniji*. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 59(2), 141–154.
https://www.researchgate.net/profile/Mojca-Pajnik/publication/298948482_Case_law_related_to_trafficking_in_human_beings_and_prostitution_in_Slovenia/links/65772e05ea5f7f02055f7bc4/Case-law-related-to-trafficking-in-human-beings-and-prostitution-in-Slovenia.pdf
- Pajón, L. in Walsh, D. (2018). *Proposing a theoretical framework for the criminal investigation of human trafficking crimes*. *Policing: A Journal of Policy and Practice*, 14(2), 493–511.
<https://academic.oup.com/policing/article-abstract/14/2/493/5004309>

Polaris. (11. 1. 2021). *Human Trafficking Does Not Happen in a Vacuum*.

<https://polarisproject.org/blog/2021/01/human-trafficking-does-not-happen-in-a-vacuum/>

Polaris. (n. d. a). *Human Trafficking and Online Recruitment*.

https://polarisproject.org/human-trafficking-and-online-recruitment/?fbclid=IwY2xjawLc6_9leHRuA2FlbQlxMQABHnn04t1NIF1QJuaZlQtIjHo4V ydr9yWAoiTp3_zFVFRCEWIBegSirQnzxz5O_aem_Sg072bU6Mftpl7gE9XmFsg

Polaris. (n. d. b). *Recruitment, Human Trafficking, and Temporary Visa Workers*.

<https://polarisproject.org/wp-content/uploads/2021/09/Recruitment-Human-Trafficking-and-Temporary-Visa-Workers.pdf>

Polaris. (n. d. c). *Vulnerabilities & Recruitment*. <https://polarisproject.org/vulnerabilities-and-recruitment/>

Policija. (16. 5. 2025a). *Policija se na pojav trgovine z ljudmi odziva z vso resnostjo – odziv*.

<https://www.policija.si/medijsko-sredisce/sporocila-za-javnost/sporocila-za-javnost-gpue/124831-policija-se-na-pojav-trgovine-z-ljudmi-odziva-z-vso-resnostjo-odziv>

Policija. (2025b). *Poročilo o delu policije za leto 2024*. <https://www.policija.si/o-slovenski-policiji/statistika>

Puppis, J. in Sluga, D. (2016). Beračenje v Ljubljani. V G. Meško in R. Hacin (ur.), *Varnost v lokalnih skupnostih: Zbornik raziskovalnega dela študentov Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru* (str. 62–78). Fakulteta za varnostne vede.

<https://www.fvv.um.si/programskaskupina/studentski-zbornik.pdf>

Sexual Assault Centre of Edmonton. (n. d.). *Understanding Human Trafficking and Sexual*

Exploitation. https://www.sace.ca/learn/human-trafficking-and-sexual-exploitation/?fbclid=IwY2xjawLY8KRleHRuA2FlbQlxMQABHrPifHRVP_YyHITqg4JJFvI6B zkTR4v4qtDgg7twEltYTivwj2oN0Pj2pK5_aem_p8218IB0Bf3jGAh8pwTNEQ

Surtees, R. (2008). Traffickers and trafficking in southern and eastern Europe: considering the other side of human trafficking. *European Journal of Criminology*, 5(1), 39–68.

<https://doi.org/10.1177/14773708070842>

The Exodus Road. (25. 3. 2025). *Human trafficking and forced criminality*.

https://theexodusroad.com/human-trafficking-and-forced-criminality/?fbclid=IwY2xjawLgiZJleHRuA2FlbQlxMQABHvSDNYrDeWEZ7QY3qFe1p8Uti90507FI-hAUR8scDyfkHSxA00wvZKpJdb3_aem_ZSb0s9ZIHekaWfXxwAim6A

The Freedom Fund. (n. d. a). *Child domestic work*. <https://www.freedomfund.org/what-is-modern-slavery/child-domestic-work/>

The Freedom Fund. (n. d. b). *Domestic servitude*. <https://www.freedomfund.org/what-is-modern-slavery/domestic-servitude/>

Tiegl, A. (2024). *Obravnava žrtev trgovine z ljudmi v Sloveniji* [Diplomsko delo]. Fakulteta za varnostne vede.

U. S. Centers for Disease Control and Prevention. (9. 4. 2024). *About Sex Trafficking*.

https://www.cdc.gov/sexual-violence/about/about-sex-trafficking.html?fbclid=IwY2xjawLY8X9leHRuA2FlbQlxMQABHvO6O52kley57xfD4nXusa aWHujrlmKTXXAIO-El2PrLpmtQ1i__gfcTcjY6_aem_NySOi7czBTvWo8uSsWDT8A

Unicef. (n. d.). *Child marriage*. <https://www.unicef.org/protection/child-marriage>

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). (2022). *Global report on trafficking in persons 2022*. https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/2022/GLOTIP_2022_web.pdf

United Nations Office on Drugs and Crime. (n. d. a). *Explainer: Understanding Child Trafficking*.

https://www.unodc.org/unodc/frontpage/2024/July/explainer_-understanding-child-trafficking.html?fbclid=IwY2xjawLbop5leHRuA2FlbQlxMQABHqA2DqZo5u6jl8fZ0HDpL1rvpOWAEsyW_SQFCC6uLtaAxzcDrNw687zKpulb_aem_lyDFleO7mlmYwTIZyNozjA

United Nations Office on Drugs and Crime. (n. d. b). *Explainer: Understanding Human Trafficking for Organ Removal*.

https://www.unodc.org/unodc/en/frontpage/2024/June/explainer_-understanding-human-trafficking-for-organ-removal.html

United Nations Office on Drugs and Crime. (n. d. c). *Human trafficking FAQs*.

<https://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/faqs.html#h1>

Verhoeven, M. in van Gestel, B. (2011). Human trafficking and criminal investigation strategies in the Amsterdam Red Light District. *Trends Organ Crim*, 11(14), 148–164.

<https://link.springer.com/article/10.1007/s12117-011-9126-0#citeas>

Vodnik po človekovih pravicah. (n. d.). *Predkazenski postopek in preiskava*.

<https://www.clovekovepravice.si/teme/sodisce-in-posteno-sojenje/kazenski-postopek/obtozeni/kako-se-pritoziti/predkazenski-postopek-in-preiskava>

West Yorkshire Police. (n. d.). *Domestic servitude*.

<https://www.westyorkshire.police.uk/advice/modern-slavery/modern-slavery-human-trafficking/domestic-servitude>

World Vision Australia. (n. d.). *Factsheet: understanding human trafficking and slavery*.

https://www.worldvision.com.au/docs/default-source/buy-ethical-factsheets/understanding-human-trafficking-factsheet.pdf?sfvrsn=2&srsltid=AfmBOorLToSueUgXMdkwmHo4HLQcAQU-ucs8gGY8a_A9QxChw_umopuR

Zakon o kazenskem postopku (ZKP). (1994, 1996, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2013, 2014, 2016, 2017, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024). *Uradni list RS*, (63/94, 25/96, 39/96, 5/98, 49/98, 72/98, 6/99, 66/00, 111/01, 32/02, 44/03, 56/03, 43/04, 68/04, 101/05, 14/07, 40/07, 102/07, 21/08, 23/08, 65/08, 68/08, 89/08, 77/09, 88/09, 29/10, 58/11, 91/11, 47/13, 87/14, 8/16, 64/16, 65/16, 16/17, 59/17, 66/17, 1/19, 22/19, 48/19, 66/19, 55/20, 89/20, 191/20, 200/20, 105/21, 35/22, 96/22, 2/23, 7/23, 89/23, 53/24

Zakon o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi (MKSETČO).
(2022). *Uradni list RS – Mednarodne pogodbe*, (5/22).

Zakon o ratifikaciji Protokola za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, zlasti ženskami in otroki, ki dopolnjuje Konvencijo Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu (MPTLMOK). (2004). *Uradni list RS – Mednarodne pogodbe*, (15/04).

Zavratnik Zimic, S., Kavčič, U. in Lesjak-Tušek, P. (2005). *Kje v sestavljaniki: trgovanje z ljudmi v Sloveniji, iz in preko nje*. Mednarodna organizacija za migracije.

https://www.academia.edu/7786755/Where_in_the_Puzzle_Trafficking_from_to_and_through_Slovenia_Simona_Zavratnik_Zimic_Mojca_Pajnik_Ur%C5%A1a_Kav%C4%8Di%C4%8D_Petra_Lesjak_Tu%C5%A1ek

IZJAVA O AVTORSTVU IN ISTOVETNOSTI TISKANE IN ELEKTRONSKE OBLIKE ZAKLJUČNEGA DELA

ZD-2

IZJAVA O AVTORSTVU IN ISTOVETNOSTI TISKANE IN ELEKTRONSKE OBLIKE ZAKLJUČNEGA DELA

Ime in priimek študent-a/-ke: Tinkara Domjanič

Študijski program:
UNI Varstvoslovje

Naslov zaključnega dela:
Trgovina z ljudmi v Sloveniji - analiza izbranega primera

Mentor: Izr. prof. dr. Danijela Frangež
Somentor: _____

Podpisan-i/-a študent/-ka Tinkara Domjanič

- izjavljam, da je zaključno delo rezultat mojega samostojnega dela, ki sem ga izdelal/-a ob pomoči mentor-ja/-ice oz. somentor-ja/-ice;
- izjavljam, da sem pridobil/-a vsa potrebna soglasja za uporabo podatkov in avtorskih del v zaključnem delu in jih v zaključnem delu jasno in ustrezno označil/-a;
- na Univerzo v Mariboru neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve avtorskega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico ponuditi zaključno delo javnosti na svetovnem spletu preko DKUM; sem seznanjen/-a, da bodo dela deponirana/objavljena v DKUM dostopna široki javnosti pod pogoji licence Creative Commons BY-NC-ND, kar vključuje tudi avtomatizirano indeksiranje preko spleta in obdelavo besedil za potrebe tekstovnega in podatkovnega rudarjenja in ekstrakcije znanja iz vsebin; uporabnikom se dovoli reproduciranje brez predelave avtorskega dela, distribuiranje, dajanje v najem in priobčitev javnosti samega izvirnega avtorskega dela, in sicer pod pogojem, da navedejo avtorja in da ne gre za komercialno uporabo;
- dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v zaključnem delu in tej izjavi, skupaj z objavo zaključnega dela;
- izjavljam, da je tiskana oblika zaključnega dela istovetna elektronski obliki zaključnega dela, ki sem jo oddal/-a za objavo v DKUM.

Uveljavljam permissivnejšo obliko licence Creative Commons: CC BY NC ND (navedite obliko)

Kraj in datum: 15.8.2025

Podpis študent-a/-ke: